

BAĞIMSIZLIK
DEMOKRASİ
SOSYALİZM
İÇİN

YURUYUŞ

HAFTALIK SİYASİ HABER VE YORUM DERGİSİ - SAYI 75 - 14 EYLÜL

1976 5 TL.

AET ÖZEL KOMİSYON RAPORU

SOSYALİSTLER VE YAŞAM

AET ÖZEL KOMİSYON RAPORU

DPT, AET ÖZEL İHTİSAS KOMİSYONU, TÜRKİYE-AET İLİŞKİLERİ ÜZERİNE BİR RAPOR YAYINLADI. BU RAPOR, RESMİ VE ÖZEL KURULUŞ TEMSİLCİLERİNİN GÖRÜŞLERİNİ YANSITIR. RAPORUN EN ÖNEMLİ YANLARINDAN BİRİ, AET KONUSUNDA GÜMRÜK BİRLİĞİ DIŞINDA BİR FORMÜLÜN BULUNMASINI ÖNERMELERİ. RAPORDA BUNUN YANISIRA, ANLAŞMALAR AYKIRI OLARAK BUGÜNE KADAR YAPILAN UYGULAMALARA İLİŞKİN BİLGİLER VERİLİYOR.

Ecevit Hükümeti zamanında kurulan "AET Özel İhtisas Komisyonu", başlanmış bulunan IV. Beş Yıllık Plan çalışmaları çerçevesinde, "İkinci DPT-AET Özel İhtisas Komisyonu" olarak yeniden toplandı ve Türkiye-AET ilişkileri üzerine bir rapor yayımlandı. Devlet Planlama Teşkilatı tarafından yayınlanan rapor, resmi ve özel kuruluş temsilcilerinden oluşan komisyonun görüşlerini yansıtıyor.

Raporun en önemli yanlarından birisi, kamu ve özel kuruluşların büyük çoğunluğunun, "Gümrük Birliği" dışında bir formülün bulunmasını önermele ri. Raporda, "Bu bakımdan Komisyon üyelerinin bütününe yakın bir kısım, Türkiye-Avrupa Ekonomik Topluluğu ilişkilerinin "gümrük birliği" dışındaki bir formüle ... dönüştürülmesinin uygun olacağını öne sürmüşlerdir" deniliyor.

Bu görüş doğrultusunda, raporda, komisyonun, "gümrük birliğine dayalı ilişkilerin" "alternatif"nin bütün yönleriyle aydınlığa çıkarılması için ilgili bakanlık ve kuruluşlar düzeyinde çalışmalar süratle başlanmasını gerekli görmekte" yönündeki önerisine yer verilmektedir.

Raporda, "sanayileşme ve kalkınma stratejimiz ile Katma Protokol'dan doğan yükümlülüklerimiz arasında köklü bir çelişki" olduğu da vurgulanıyor. Buna gerekçe olarak da Türkiye'nin sanayi dallarının her türlü korunma olanaklarından yoksun olarak saptanan takvim çerçevesinde AET rekabetine açılması gösteriliyor.

AP-MSP ÇEKİŞMESİ PAMUK TABAN FİYATLARININ AÇIKLANMASINI GECİKTİRİYOR

AP-MSP arasında varolan çelişkilere giderek yoğunlaştığı ve her alana yayıldığı anlaşılıyor. Bu çelişkiler zincirine yeni bir halka da pamuk destekleme alımları konusunda eklendi. Bu anlaşmazlık nedeniyle, şimdiki dek çoktan saptanması gereken pamuk taban fiyatları açıklanamıyor.

Öğrenildiğine göre MC'nin MSP kademeli, Sümerbank'ın da pamuk alanında bulunmasını istiyor. Sümerbank, bir iktisadi devlet teşekkülü olarak Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bağlı. Bu bakanlık MSP'nin elinde bulunuyor.

AP ise, eskiden olduğu gibi, pamuk alımınının, Tarıf, Antbirlük ve Çukobirlik kanalıyla yürütülmesini istiyor. Bu kooperatifler, AP'ye bağlı bakanlıkların kontrolünde bulunuyor. AP, MSP'nin Sümerbank önerisine ısrarla karşı koyuyor. MSP bu ısrar karşısında her zaman ki silahlara sahip. Pamuk taban fiyatları kararnameyi imzalıyor.

TİCARET BAKANLIĞININ PAMUK RAPORU VE AP-MSP ÇEKİŞMESİNİN SOMUTU

Ticaret Bakanlığı "1976/77 Dönemi Pamuk Destekleme Alımı" başlığıyla

yayınladığı Raporun en sonuna "Karar Tasarısı"nu da eklemiş bulunuyor. 9 maddelik tasarımda yalnızca saptanacak taban fiyatları rakam olarak sunulmuyor. Tasarının birinci maddesinde "...alımlarda bulunmak üzere ... Tarıf ... Çukobirlik ve ... Antbirlük görevlendirilmştir" deniliyor.

Diğer yandan, raporun 27 inci sayfasında, geçmiş yıl değerlendirilmesi yapılırken Sümerbank sorununa da değiniliyor. Geçen yıl Sümerbank'a zamanında kredi verilmemesi sonucu, Sümerbank ihtiyacı olan pamuğu satın alamıyor. Daha sonra ihtiyacını, kooperatiflerden karşılamak istiyorsa da, kooperatifler Sümerbank'ın istediği miktarda temin edemiyor ve Banka Ocak ayından itibaren borsadan alımlara başlıyor.

Ticaret Bakanlığı Raporunun bu durumla ilgili değerlendirmesi şöyle: "O tarihe kadar dış piyasalardaki fiyatlar doğrultusunda normal seviyelerde seyreden dahilî borsa fiyatları, Sümerbank'ın devreye girmesiyle ve tekstil mamullerine artan talep karşısında... hızlı bir yükselme temayülüne girmiştir"

Raporun 26 inci sayfasında yer alan bir değerlendirme ise AP ile MSP arasındaki çekişmenin temel nedenini

DPT tarafından resmen yayınlanan raporun ilginç yanlarından birisi de, Anlaşmalara aykırı olarak yapılan bazı uygulamalar hakkında bilgi içermesi oluşturunuyor. Türkiye ile Ortak Pazar arasındaki anlaşmalara göre, Türkiye'nin, Ortak Pazar'dan ithal edeceği malların 1967 yılı ithalatı esas alınmak üzere yüzde 40'ına hiç bir kısıtlama uygulanması gerekiyor. Ancak raporda, bu yüzde 40'ın % 78.2'sinin ön müsaadeye tabi tutulduğu belirtiliyor ve "Konsolide liberasyon listesinin ancak yüzde 21.8'i gerçek anlamda liberasyon listesinde" deniliyor. Daha sonra "Konsolide liberasyon listesini artırma yükümlülüğünü yerine getirmek için, bu listeye alınması şüphalı maddeler merci müsaadesine bağlanarak listeye alınmıştır." ifadesine yer veriliyor. Bu noktaya ilişkin olarak hükümeti temsilen katılan üyelerin herhangi bir karşı not yazısı da bulunmuyor.

İŞÇİLER VE ORTAK PAZAR

Raporda Ortak Pazar ülkelerinde çalışan işçilerin sorunlarına da yer veriliyor. "Son yıllarda uygulamaları, 39'uncu maddenin Türkiye'nin AET ülkeleriyle yaptığı ikili sosyal güvenlik anlaşmalarına ve Avrupa Sosyal Güvenlik sözleşmesine oranla daha dar kapsamlı olduğunu ortaya koymuştur. Bu durum bir örnek olmakta ve Türkiye'nin yeni yapacağı ikili sosyal güvenlik anlaşmalarını olumsuz yönde etkilemektedir. Çünkü anlaşmalara taraf olan ülkeler 39'uncu maddeyi ileri sürerek daha dar kapsamlı sosyal güvenlik hakları vermek istemekte" deniliyor. "Denimle ve 39'uncu maddenin tümünün gözden geçirilmesi önerilmektedir."

Sorunun büyük ölçüde maddede yer alan "işçinin Toplulukta oturan aile fertleri" ibaresinden de doğduğu belirtilen raporda, bu maddeye "Türkiye'de oturan aile fertleri"nin eklenmesi öneriliyor. Rapor, işçilerin serbest dolaşımına ve bazı yeni sosyal güvenlik haklarının tanınmasına ilişkin öneriler de içeriyor. Raporda, komisyona katılan kuruluşlardan DİSK ve TMMOB'nin, anlaşmanın bütününe karşı olduklarına ilişkin karşı oy yazısı da yer alıyor.

açıklayıcı nitelikte. "... Kooperatif Birlikleri diğer tip ve kalite pamukların fiyatlarını da geçen sene (1974) tesbit edilen seviyede tutmaları gerekirken, Tarıf ve Antbirlük diğer tip ve kalitelere pamuk destekleme alım fiyatlarını 1974 fiyatlarına oranla daha yüksek tesbit etmişlerdir."

ÇEKİŞMENİN TEMEL NEDENİ

Pamuk Türkiye'nin en önemli tarım ürünlerinden biridir. Türkiye'de hızla gelişen tekstil sanayi ve çekilen döviz sıkıntısı karşısında pamuğun en önemli ihracat ürünlerinden biri olduğu dikkate alınırca izlenecek pamuk politikasında, iktidar partileri arasında öncülüğün alınması mücadelesinin önemli bir rolü kavrabilir. Nitekim Ticaret Bakanlığı Raporunda, Pamuğun önemi üzerinde uzun boylu duruluyor. Türkiye ihracatının ortalama %30 unu pamuk oluşturunuyor. 1975 yılı ihracatında görülen düşüşün nedenlerinden biri de pamuk ihracat edememektir doğuyor. 1976 yılındaki yoğun pamuk ihracı bu yılın ilk iki ayındaki ihracatı geçmiş yıllara oranla rekor düzeye ulaştırdı.

Bu yıl dünya pamuk stoklarında önemli düşme var. Bu nedenle ihracat olanakları elverişli. Ayrıca dış piyasalarda fiyatlar otumlu bir seyir izliyor. İç talep ise aynı ölçüde elverişli görülüyor.

Özellikle pamuk ipliği ihracatında görülen hızlı gelişim ve bu ürüne mevcut iç talep, konunun önemini bir kat daha arttırıyor. Bu koşullar altında pamuk taban fiyatlarının yüksek tutulacağı açık. Geçen yıl 8 lirada evvelki yıl düzeyinde tutulan pamuk taban fiyatlarının bu yıl 10.5 liraya düzeyine yükseltileceği yaygın söylentiler arasında bulunuyor.

Önümüzdeki yılın seçim yılı olduğu hatırlanırca AP-MSP çekişmesinin temel nedeni de ortaya çıkar. Geçen yıl arttırılmayan pamuk taban fiyatlarının bu yıl önemli ölçüde arttırılmak istenmesi ise bu iktidardan gelecek yıl bir kez daha pamuk taban fiyatı saptayacağını bir göstergesi olarak değerlendirilebilir. Seçimlerin Haziran'a alınması kuvvetli bir olasılıktır.

Her iki parti de pamuk alımlarını kendi yararına seçim arifesinde kullanmak istiyor. Diğer tip ve kalitedeki pamuk fiyatlarının saptanması konusunda raporda belirtilen Tarıf ve Antbirlük'in yüksek fiyat ödeme durumu o potansiyelini arttırmada önemli bir araç. Tüm bunlara karşın, Demirel'in her ne bahasına olursa olsun seçimler iktidarda gitmek istediği açık. Bu nedenle verebileceği ödün yok. Bu çekişmenin de MSP yararına bir çözüme kavuşması kuvvetli bir olasılık. Ancak seçimlerin MSP yararına sonuçlanacağı da bir diğer kuvvetli olasılık. MSP de giderek bunu farkederek görünüyor.

YURUYUŞ

HAFTALIK SİYASİ HABER VE YORUM DERGİSİ

Sahibi:
Nihat SARGIN
Genel Yayın Yönetmeni:
Osman SAKALIZ
Yazı İşleri Müdürü:
Metin ÇULHAOĞLU
Teknik Sekreter:
Bülent ARTANLI

Yazı Kurulu:
Umut ÇOŞKUN
Metin ÇULHAOĞLU
Mehmet AKOZER
Vartok ÖZMENEK

YÖNETİM:

Konur Sokak 15/8 Kızılay
Ankara Tel: 17 45 81
İSTANBUL BÜROSU:
Piyerloti Cad. 21/1 Çemberlitaş
İstanbul Tel: 26 35 67

İzmit : Yusuf ALTINTAŞ
İstanbul : Hacı KANTARCI
İzmir : Cüneyt İYAYGIN
Eskişehir : Vedat BARANOĞLU
Bursa : Cengiz KOÇ
Adana : Ceyhan CAN
Diyarbakır : Nurettin ÜZVARIŞ

Posta Çekti: YURUYUŞ Dergisi, 100234

ABONE KOŞULLARI

Yıllık : 200 TL 6 Aylık : 100 TL
İLAN KOŞULLARI:
Arka Kapak (Renkli) : 12.000 TL
Arka Kapak (Siyah beyaz) : 12.000 TL
İç sayfalarda sütun satımı : 40 TL
Yayın ilanları % 50 indirimlidir.

Eğri Dağıtım: Orhan ÖZŞİŞMAN
Başlık: Daily News Web-Ofset Tesisleri

SOSYALİSTLER VE YAŞAM

YALÇIN KUÇUK

İki büyük parti. İki büyük sendikal örgüt. Ortada, demokrasi. Devlet Güvenlik Mahkemelerine bağlanan ve tekrar bağlanmak istenen demokrasi. Son günlerin görünen tartışması, bu. Tartışmanın açık uzantısı ise şu: Demokrasinin geleceği, iki büyük sendikal örgütün tutumuna bağlı. Değerlendirme böyle. Bu değerlendirme ortak. İki büyük parti için de ortak. İkisi de, açık olmasa bile, bu noktada birleşiyor. İki büyük partiye yakın olanlar da bu noktada birleşiyor. Bu noktada birleşildiğinde de herkes birleşiyor. Bütün yayın organları, Türkiye somutu üzerine düşünüp yazarların hepsi, iki büyük parti ile iki büyük sendikal örgüt arasındaki tartışmaya bel bağlıyor. Şu veya bu şekilde.

Yepyeni bir dönem. Cumhuriyet tarihinde yepyeni bir durum. Yenilik, sosyalistlerin işçi sınıfına ve sendikal örgütlere verdikleri önem değil. Bu sosyalizmin alfabeti. Yenilik, bu tartışmalara bağlanan umuda da değil. Bu tartışmalara umud bağlamak için hiç bir neden yok. Yenilik, iki büyük partinin, demokrasinin geleceğinin belirlenmesinde sendikal örgütlere verdikleri ağırlıkta. Artık demokrasinin şaşmaz savunucuları, demokrasi düşmanlarına da, demokrasiyi savunmak zorunda olanlara da işçi sendikalarının önemini anlatma zahmetinden kurtuluyorlar. Devlet Güvenlik Mahkemeleri yasası için yasama organlarının toplantıya çağırıldığı bir zamanda iki büyük partinin iki büyük sendikal örgütü kendi yanlarına çekmek amacıyla bütün ağırlıklarını kullanmaları, bunu gösteriyor.

İki büyük parti ve iki büyük işçi sendikası ile ilgili varılan nokta burası. Bu noktadan bir de karşı tarafı var. Karşı noktada iki büyük sermaye örgütü. Bunlar, Odalar Birliği ile İşveren Sendikaları Konfederasyonu. Artık sermaye örgütlerinde uzun süreli liderlik tartışması da bir sonuca ulaşmış görünüyor. Kurucularının yasal dayanağı olmayan TÜRK Sanayicileri ve İş Adamları Derneği ile Sanayi Odaları Birliği'nin geri plana düştüğü anlaşılıyor. 12 Mart faşizmini desteklemek için kurulan TOSİAD, son zamanlarda Halk Partisi'ne doğru belirlen bir eğilim göstermeye başladı. Sakıp Sabancı'nın başını çektiği Sanayi Odaları Birliği ise daha çok, Hacı Ömer Holding'in, MC Hükümeti'nden yatırım, döviz ve benzeri izniler almak için öne sürdüğü bir dernek niteliğini kazandı. Bu yüzden her ikisi de sermaye kesimi içinde sürükleyici niteliklerini kaybettiler. Odalar Birliği ise üyelerinin ekonomik sorunlarını unutup Adalet Partisi'nin bir ocağı olma işlevini benimsedi. Böylece sermaye kesiminde ekonomik-sınıfsal liderlik, İşveren Sendikaları Konfederasyonu'nun eline geçti. Tekstil işverenlerinin sürdürdüğü çabalar, madeni esya sanayii işverenlerinin özlemleriyle birleşen sermaye sinerji öncü ekonomik örgütü belirledi.

İki büyük parti ve iki büyük işçi örgütü. Görünen tartışma, burada. Ama asıl tartışma başka yerde. Asıl tartışma, işçi sınıfı ile sermaye arasında. İşçi sınıfının devrimci ekonomik örgütü DİSK ile sermaye sınıfının kararlı örgütü İşveren Sendikaları Konfederasyonu arasında. Ekonomik zıtlık ve mücadele burada. Bu mücadelede, iki büyük partiden birisi, iki büyük işçi örgütünü de sosyal demokrat çizgiye çekerek zıtlığı yumuşatmaya amaçlıyor. Yumuşatma çabaları, TOSİAD'ın sabırlı bekleyişlerine yol açıyor. İki büyük partiden ikincisi, mücadeleyi belli sonuçlara ulaştırmak için seçimleri kazanmayı bekliyor. Bu bekleyiş de, Odalar Birliği'nin bilinçli desteğini alıyor. Fakat çabalar ve bekleyişler ne olursa olsun, işçi sınıfı ile sermaye sınıfı arasındaki çelişki bütün çelişkileri geri planlıyor. Son günlerin tartışmaları, salt gazete başlıkları bile bunun tartışması bir olgu olduğunu gözler önüne seriyor. Cumhuriyet Türkiye'sinde yep yeni olan ve son günlerin tartışmalarında bütün açıklığıyla ortaya çıkan olgu, bu.

Böyle bir olgunun bu açıklıkla ortaya çıkmasının önemli vargıları olacak. Sosyalistler için. Sosyalistler bu olgunu çok daha önceden gördüler. Çok daha önceden açıkladılar. Sosyalist hareketin bir "diyalektik sıçrama" içinde olduğunu belirttiler. Diyalektik sıçrama, işçi sınıfı ile sermaye arasındaki çelişkinin toplumun bütün kesitlerini egemenliği altına almasından kaynaklanıyor. Diğer bütün çelişkileri geri plana itmesinde dayanıyor. Bütün kesit ve katmanları, işçi sınıfı ile sermaye arasındaki çelişkiye göre sıralanmaya zorlamasından ileri geliyor.

Bugün Türkiye bu aşamada. Bu aşamada olmasının sosyalist hareket ve sosyalistler için önemli uzantıları var. Artık Türkiye'de tartışma ve özellikle "sosyalist" tartışma yeni bir döneme giriyor. "Sosyalist" tartışmanın bir yanda üç edebiyatçı, diğer yanda üç edebiyatçı arasında sürdürüldüğü dönemler geride kaldı. Sosyalizm adına üç öğrencinin karşılarındaki üç öğrenciyle sos-

yalizm edebiyatı yarıştıkları dönem de geride kaldı. Şimdi Türkiye'de temel çelişkinin kazandığı genişlik, tartışmanın da genişliğini belirliyor. Artık sosyal yaşamın bütün kesit ve katmanlarını kapsıyor. Böyle bir zorunluluk ortaya çıkıyor. Zorunluluğu çelişkinin ulaştığı boyutlar çıkarıyor.

Aslında altı sanatçı ya da öğrencini ikiye gruba ayırıp, sosyalizm adına bunları tartıştırmak burjuvazinin de istediği bir durum. Burjuvazi böyle bir tartışmayı iki açıdan ister. Birincisi böyle bir tartışmanın başta işçi sınıfı olmak üzere geniş yığınları etkilemesi mümkün değil. Bu tür tartışma geçmişte ve bugün örnekleri görüldüğü gibi, "yaşasın Türkiye işçi sınıfı, yaşasın dünya işçi sınıfı" tekerlemelerini aşamaz. Böyle bir tartışma, giderek, tartışmaya katılanlar tarafından da anlaşılmaz. Burjuvazinin en büyük kazançlarından birisi "sosyalistler" birbirinin anlayamayacağı tartışmalarla etkisizliğe mahkum etmek. İkinci kazancı ise "sosyalistler mi? ne söylediklerini özen de anlayamıyorum" deme olanağına kavuşmak. Burjuvazi uzun yıllar bu olanağı elde etti. Uzun yıllar kimi "sosyalistler" bu olanağı burjuvazinin eline verdi. Şimdi burjuvazi bir olanaktan daha yoksun oluyor.

Türkiye'de çelişkinin alması olduğu nitelik, burjuvazinin bu silahını tümden elinden aldı. Şimdi yeni bir dönem başlıyor. Yeni bir dönem sancıları duyuluyor. Geçiş döneminin sancıları duyuluyor. Geçiş dönemi de, sancıları

d

leriyle ortaya çıkacak. Türkiye'de sosyalizm, hiç bir becerisi, hiç bir başarısı, hiç bir mesleği olmayanların uğraş alanı olmaktan tümden çıkacak. Profesyonel devrimciliği profesyonel gevezelik olarak gören anlayış sona erecek,

Nazım Hikmet, büyük bir şair. Düşmanları da kabul etti. "Ama, sosyalist" dediler. Aziz Nesin, büyük bir gülmece yazarı. Burjuvazisiyle birlikte bütün dünya kabul ediyor. Türkiye burjuvazisi "ama, sosyalist" diyor. Nazım Hikmet, Aziz Nesin önceki dönemlerden bugünlere kalan "büyük" miraslar. Ama, az. Kendi uğraş alanlarında "büyük" olup da "ama, sosyalist" olanlar iki elin parmakları ile sayılacak kadar az. Daha çok bireysel yaratıcılık alanlarında. Bu da rastlantı değil. Çelişkinin daha az yoğun olduğu, toplumun bütün kesit ve katmanlarını egemenliği altına aldığı dönemlerde baskı yöntemlerini uygulamak daha kolay oluyor. Kolaylıkla yaygın sonuçlar alınabiliyor. Bu yüzden üstün yaratıcılık örnekleri bireysel yaratıcılığa yakın uğraş alanlarında ortaya çıkabiliyor.

Şimdi yaşamın her yanında temel çelişki etkinliğini koruyor. Bu ise yeni olanaklar yaratıyor. Yeni olanaklar yeni zorunluluklardan doğuyor. Yeni zorunluluk ve yeni olanak şu: Emek-sermaye çelişkinin yaşamın her yanını etkinliği altına alması sosyalist görüşün yeni etkinlikler kazanması için gerekli ortamı hazırlıyor. Ortamın hazırlanması ise sosyalist görüşün kendiliğinden etkinlik kazanacağı anlamına gelmiyor. Sosyalist görüşün etkinlik kazanabilmesi için sosyalistlerin toplumun her kesitinde yaratıcı olmaları gerekiyor.

En iyi fizikçi, en iyi mimar, en iyi sosyolog, en iyi mühendis, en iyi iktisatçı, en iyi doktor, en iyi yazarını, en iyi hukukçu, en iyi yazar, sanatçı. Ve diğerleri. Bütün uğraşların en yaratıcı ve özgün uzmanlarının sosyalist olabileceği bir döneme giriliyor. Sosyalizm bilimi, bunun için gerekli kılavuzu sağlıyor. Temel çelişkilerin etkinliğini yaygınlaşmasını, yaşamın tüm olgu ve gelişmelerine sosyalist açıdan bakma zorunluluğunu getiriyor. Böylece sosyalist olma ile belli uğraş alanlarında yaratıcı ve özgün çözümler arasındadır varlar yıkılıyor. Bu ise, sosyalizmin daha da etkinlik kazanabilmesi için yeni kapılar açıyor. Açılan yeni kapılar, eski kapıları kapatıyor.

Önce sosyalistlerin bakış açıları değişecek. Burjuva düzende "burjuva uğraşlar" diyerek, tembellik ve beceriksizliğe prim vermeyecek. Sonra da yaratıcı olmaktan geri kalmayacak. Hata yapma endişesiyle, sosyalizmin klasiplerinden alınan alıntılara yerli yeris tekrarlayan papağan durumuna düşmeyecek. Şöyle: "Sorumların üzerine tam bir fikir özgürlüğü ve açıklığı ile yürümek, bunu yaparken de hata etmektan korkmamak gerekir. Sosyalizm politik bir eylem olarak güçlü bir şekilde gelişirken, bilimsel araştırma, inceleme ve düşünme yanı da güc bir gelişme gösteren hatalar kaçır maydana çelik ve düzeldir. Özgürce düşünüp de hata etmektan daha tehlikeli olan şey, düşüncenin kalıplaşması, donmasıdır." (B. Boran, Türkiye ve Sosyalizmin Sorunları, İstanbul, 1968, Sayfa VII). Çelişkinin yaygınlaştığı ve sosyalist hareketin ileriye doğru yeni adımlar attığı bir zaman kesitinde becerisiz ve papağan türü "sosyalistler" döneminin tümden tarihe karışması en çok burjuvaziyi rahatsız ediyor.

BÜYÜK SERMAYE DGM

"- DGM'ye karşı çıkmak, devlet güvenceliğine, anayasasının hükmüne karşı çıkmaktır!.."

Kaskatı bir mantık çenderesinden döken bu sözlerin sahibi her fırsatta anayasayı değiştirmekten dem vuran ve kendi mantığıyla yargılandığı takdirde de yakasını Türk Ceza Kanununun 146/1. maddesinden kurtarmayacak bir zata aittir.

Cephe'nin büyükbashi bu sözleri, geçtiğimiz haftanın sonunda, bu salı günü olağanüstü toplantıya çağrılan Millet Meclisi'nin toplantı toplantıya çağırılacağı, toplantıya, DGM yasasının çıkıp çıkmayacağına ilişkin cephesel endişelerin en yoğun olduğu günlerde söylüyor.

Hafta başında DGM'ye varacak yollarda "Devlete yardımcı güçler"e verilen emir gereğince tertibat alınmış, kanlı terör uygulamalarına hız verilmiştir.

Kanlı sahnenin perdesi Elazığ'da açılmış, kısa zamanda Ankara ve İstanbul'a yaygınlaştırılması mümkün olmuştur.

Cephe, DGM'yi meclisten geçirebilmek için, bu kez, faşist bir yasanın temelini atıyordu.

GENE ERBAKAN

Artık halkın gözünden kaçmayacak kadar açık-seçik çizgilerde sergilenen oyunu gizleyebilmek için sağcı basının paçavalarından biri, neme lâzım seçkin bir ahmaklık gösterisiyle "Olayları hep Ecevitçiler çıkarıyor" örneği başlıklar atıyordu...

Oysa aynı konuda "ekgörevli" bir muhabir, Bahâlinin en irişinde, Demirel'e, "bu kadarı da fazla" kabilinden "Yok, Sayın Demirel, yok" şeklinde sesleniyordu.

Demirel'in oturma odasında kökük kontenjan olduğu bilinen gazeteci, Demirel'in azine neden olarak, "Erbakan Hoca'nın" azizliklerini gösteriyor, bütün suç Demirel'in "MSP koalisyondan ko-

par gider" şeklindeki endişelerinden kaynaklanan tevekküle bağlıyordu...

Bunun ötesinde basın bazı iyi niyetli kalemleri de, "Demirel'in aslında insan kanı dökmek istemediğini, ama olaylara seyirci kaldığı" yanlısına düşüyorlardı.

Her iki görüş de bilerek ya da bilmeden çarpık bir yargıdan kaynaklanıyordu. Türkiye'nin cephe yönetiminde faşist terör uygulamalarıyla yangın yerine çevrilmesinde tek sorumlu MSP değildi elbette.

Öte yandan Süleyman Demirel'de hâlâ "demokratik" yanlar bulunabileceğine ilişkin umutlardan beslenen iyimser yargılamalar, somut durum ve olaylar sahnesinde havada sallanıp kalıyordu.

"DURUM"CU BASIN!..

İşçi sınıfının, emekçi kitlelerin demokratik hak ve özgürlükler konusunda duyduğu inanç ve özlemlere karşı kanlı bir duvar niteliğindeki DGM yasasının büyük sermaye çıkarları açısından anılam ve önemini gözden kaçırmak yanıltıcıydı. Bu arada "Değerli basın"ın liberal kılıfı içindeki en tilki temsilcisi öğrenci olaylarını verirken, hemen yanbaşına gazetesinin en göze bakarak yerine, MHP Şişli İlçe binasının fotoğrafını oturtuyordu. MHP ilçe binasının camı kırılmıştı...

Aslında basit bir tekniki kurnaz ve sefiş bir biçimde kullanılmıyordu bu örnek.

YENİ CINAYET ŞEBEKELERİ

Ankara'daki olaylarda gözlenen bir başka olgu da, cephe'nin AP kanadı tarafından kurulan bir başka "Devlete yardımcı güçler" kadrosuydu.

Hür-Genç adını taşıyan örgüt, AP'li gençler tarafından kurulmuş ve pek

kısa sayılabilecek zaman zarfında cınayet işlemlerde bir hayli mahir olduğunu kanıtlamıştı.

Para tasmalarıyla AP'nin kapı önüne bağlanan bu örgütün beslemeleri arasında bazı AP'li parlamenterlerin oğulları ile işadamlarının "politize" olmuş evlatları da vardı...

Cephe'nin büyükbashi başta olmak üzere sermaye cephesinin sözcüleri DGM konusunda terter terterlerken, Perşembe günü akşamı İzmir'de 6 cepheci bakan sicilli bir vatan haininin etrafında ondan fecz alıyorlardı.

Müesses vatan haini, Türkiye'nin birinci meselesi olarak "Komünizm tehlikesi"ni görüyordu!..

Oysa işçi sınıfı, emekçi kitleler ve demokratik güçler, Türkiye'de "Komünizm tehlikesi" kampanyası kaldırıldığından işbirlikçi tekeli sermaye ve mültefik zümrelerin demokrasiye karşı yeni suçlar işlemeye hazırlanmış her zamankinden daha iyi bilmekte idiler.

Büyük sermayeyi rahatsız eden neden de, toplumsal bilinçlenmenin ulaştırıldığı boyutlar ve yaygınlıktır.

İşveren örgütlerince alttan alta sürdürülen sinsi hazırlıklar, meclislere sevk edilmeyi bekleyen taslak halindeci faşist tasarı ve teklifler sermaye-cephe yönetimi sarmasında olgunlaşmayı beklemektedir.

ÖĞRETMENLER VE ÖĞRENCİLER

Yüksek okulların yeni öğretim yılı arifesinde teröre hız verilmesi, sermayenin bugüne kadar rahatlıkla uyguladığı bir yöntemdir. Bir yandan ileri öğretiler Millî Eğitim Bakanlığının zulüm tezgahı altına itilirken, bir yandan öğrencilere kan yağdırılmaktadır.

Cephe yönetiminin ileri, demokratik öğretmen ve öğrencilere yönelttiği silah, çeşitli provokasyonlarla süslenmektedir.

AP Genel Sekreter Yardımcısı ve Antalya milletvekili İhsan Atöv tarafından Antalya bölgesinde sürdürülen faaliyetler, cephe yönetiminin faşist turnasına ilişkin ilginç örnekler oluşturmaktadır.

Atöv, TOB-DER'li öğretmenlere karşı bütün yalan ve iftira makinalarını harekete geçirmekte ve Millî Eğitim yetkililerini de cellatlık görevi ile donatmaktadır.

Parti propagandası yapmak için gitmiş köylülerle öğretmenlerin kendisini karşılamak gelmelerini isteyen Atöv, gelmeyen öğretmenler arasında TOB-DER'li olduğunu saptadıkları hakkında düzmece tutanaklar düzenlemektedir.

Kendisine yakın köylülerin imzalarıyla hazırlanan tutanaklarda TOB-DER'li öğretmenler hakkında çoğunlukla şu ifade yer almaktadır:

"Okul bahçesindeki direğe kızıl bayrak çekmeye hazırlanıyor!.."

Bir zamanlar Beyazıt kulesine çekilen kızıl bayrağı, oraya MİT ajanları tarafından çekildiği mahkeme tutanaklarında ikrar ve itiraf edildi ve cümlelerin malumu oldu ama ipliği pazara çıkmış bu yöntem hâlâ geçerliğini koruyor.

AP Genel Sekreter Yardımcısı, TOB-DER'li öğretmenler hakkında düzenlediği tutanakları daha sonra, önceden kararlaştırıldığı gibi Millî Eğitim Müdürüne vermektedir o da, en mutemet adamını çalı koklamağa sevk etmektedir.

Antalya'da bir yıl ipe sapa gelmez gereklerle öğretmen kıyımına hız verilerek amaçlanmaktadır. Çünkü bir çok yerde olduğu gibi faşizm bütün çabalara rağmen kitle tabanı edinemedektedir..

TRT CEPHESİ

Bu arada cephe iktidar, işgal altında bulunduğunda radyo ve televizyonu en kaba ve en çirkin yöntemlerle propa-

disk tavrı mı, chp tavrı mı?

DİSK, Türkiye İşçi sınıfının devrimci sendikası. Yıllardır başarılı bir ekonomik mücadeleyi yürütüyor. Sınıf sendikacılığını kendisine ilke kabul ediyor. Bu yüzden burjuvazinin husumetini üzerinde topluyor.

DİSK'in tabanında sosyal demokrat ve sosyalist işçiler var. Şu anda çoğunluk CHP tavrında sosyal demokrat işçilerde. Ama bu durum, şu andaki durum. Eğilim ve gelişme çizgisi ise başka. DİSK'in tabanında sosyalistlerin etkinliği hızla artıyor. CHP tavrı ise hızla geriliyor. Önemli olan da bu.

DİSK'in yöneticilerinin çoğunluğu bu gelişmeden rahatsız. CHP de rahatsız. Kuşkusuz burjuvazi de rahatsız. Burjuvazinin bu gelişmeden duyduğu rahatsızlık, zaman zaman DİSK'in ekonomik mücadeleyi başarıyla vermesinin, sınıfsal sendikacılık ilkesini benimsemesinin verdiği rahatsızlığı da geride bırakıyor. Burjuvazi ve MC, işçilerin sosyalistleşerek DİSK'e geldiği yerlerde daha acımasız davranıyor. Seydişehir ve Bursa örnekleri bunu gösteriyor.

Seydişehir ve Bursa örneklerinde baş sorumlu burjuvazi. Temel araç ise Türk-İş. Her iki örnekte de CHP olayların gerisinde kaldı. Burjuvazi ve Türk-İş Seydişehir de istediğini elde etti. Bursa da ise geri püskürtüldü. Bursa olaylarından sonra düzenlenen mitingte DİSK Genel Başkanı Türkler, CHP'nin Türk-İş ile işbirliği yapmasında yarar gördüğünü açıkladı. Bursa mitinginde İGD gıyisli göstiller sergiledi. Burjuvazi, İGD gıyisli göstillerin hizmetini hiç bir zaman unutmuyacak.

DİSK Genel Başkanı Türkler ile Türk-İş Genel Başkanı Tunç, ilk "diyalogu" MC televizyonunda başlattılar. MC bunu pek beğenmiş olmalı. İki kez gösterdi. Tunç, DİSK içindeki sosyalist sendikalarından yakındı. Tunç, Ecevit'le yaptığı ve televizyondan verilen görüşmede de CHP içinde "temizlik" istedi. Türkler-Tunç televizyon görüşmesinden sonra DİSK yönetimi, DİSK içindeki sosyalist sendikacılara karşı çeşitli "operasyonlar" sahnelledi. Sosyal-İş, DİSK'ten "ihraç" edildi. DİSK'in hukuk bürosu bile bu işlemler dayanaksız bulundu. Dincer Doğu'nun sendikası Petrol-Kimya-İş, DİSK'e yeni katılan, CHP tavrında ve Petrol-Kimya-İş'in dörtte biri büyüklüğünde bir sendikaya iltihaka zorlandı. Oleyis'i sahnedan silme aşamasına geten Turizm-İş'in başına CHP

İstanbul İl Örgütü'nden rahisini getirmek istediyle. Şimdiki DİSK Genel Sekreteri Mehmet Karaca, bunu gerçekleştirmek için düşünülebilecek her "operasyona" başvurdu. Olmadı. Şimdi umutlar İGD gıyisli göstiller ile CHP'nin kendi kongrelerini basan lumpenlerindedir. Bunlar İstanbul ve Ankara'da Turizm-İş'i basıyorlar.

İşte bu sırada Ecevit'in önerisi ile DİSK ile Türk-İş "diyalogu" için yeni görüşmeler yapıyor. Demokrasiyi kurtarma umudu bu görüşmelerin sonucuna bağlıyor. Demokrasinin bugününün en güncel sorunu DGM. Tüm sosyalistler, demokratlar ve DİSK, DGM'ye kökten ve özünden karşı. Tunç ise 163 üncü madde de kapsam içine alınırsa DGM'nin savunucusu. Ecevit ise DGM tartışmasının en sıcak noktasında "DGM'lere verilmiş istenen biçimde adaletin bağımsızlığına, demokratik, layık ve sosyal hukuk devletinde yeni gedikler açılmak istenmektedir" diyor. Bu sözlerle bakarak DGM konusunda CHP'nin nerede olduğunu kestirmek zor değil. CHP, yetkili ağızlarından henüz DGM'nin özüne karşı çıkmış değil. Tunç ise DGM konusunda görüşlerini gözden geçireceklerini fakat bu konuda "ihtiyatlı" davranarak göstericekleri önerileri "meclislerin açılmasından sonra tatbik mevkine" koyacaklarını söylüyor.

DGM tasarısıyla somut bir biçimde mücadele etmenin yerini "mücadele için işbirliği" tartışmaları alıyor. Bu, ilginç bir gelişme. Ancak daha ilginç bir gelişme var. Türk-İş'in en büyük sendikalarından Tek Gıda-İş'in Genel Başkanı İbrahim Denizci, Cumhuriyet Gazetesine, şunları söylüyor: "İşverenlere karşı Türk-İş ve DİSK'in birleşmelerini, daha da ileri giderek birliktelik gerek bir sosyalist işçi partisini kurmalarını öneriyorum." Zamanında bir öneri değil mi? CHP Lideri'nin önerisi ile "işbirliği" yollarını aramaya başlayıp sonunda "gerçek" parti kurma önerisiyle ortaya çıkmak çok ilginç. İlginc olduğu kadar da çok açıklayıcı. CHP'nin böyle bir "gerçek" partiyi çok ihtiyacı olduğunda kuşku yok. Böyle bir önerinin TİP'ine seçimleri gerebilmenin yasal gereklerini tamamladığı bir zamanda ortaya çıkmasında da şaşılacak bir yan yok.

İLE SALDIRIYOR

ganda aracı haline getirmiştir. Faşizm özelliğinin doğal yapısı gereği estetik ve incelikten yoksun yayınları, gerçekler çarpılmakta, haberler yanlış ve yönlü verilmektedir.

Buna en açık örneklerden biri de, Elazığ olayları üzerine TRT'nin başvurduğu bir kurnazlıktır. TRT Elazığ muhabirinin görevleri MC'nin Elazığ valisine verilecek, o da olayları "devletin resmi görevlisi" sıfatıyla "tarafsız" olarak yanıtacaktır. Ancak, Elazığ valisi "görevini" belli incelikler içinde yapmadı ve cephe borusu öttürdüğü daha ilk cümlelerinde yüzüne gözüne bulaştı...

Haberin yazılışı ve sunuluşuna bizzet emeği geçen Karataş, gerçi dinleyici ve izleyici kitlelerin doğru haber almasına engel olma konusunda usturluplu bir yöntem uygulamıştı ama valî, kendisi kadar usturluplu haber verememişti.

ayrılacak fonlar hükümetçe hangi kapsam ve miktarlarda belirlenecekti acaba?

Mobilyaları deniz ortasında sunmaya çevirmenin pirimlendirildiği, "itibarlı" kişilerin Lockheed'den rüşvet yediği halde hâlâ sandalyelerini koruduğu bir sistemde, ni kurtarmayan bir burjuvazinin yönetimindeki Türkiye'de, demokrasi kaçınılmaz, hukuk kaçınılmaz bir cephe yönetiminin yapmayacağı şey yoktur ve bu da bilinmektedir...

HAYAT PAHALILIGI

Hora ile birlikte cılkı çıkan temel atmaların kamuoyunda yarattığı rahatsızlığın yarattığı olumsuzluk, cephe içindeki dalışmanın bütün hızıyla sürmesine neden olmaktadır.

Ev sahiplerinin talep ettikleri kira artış, çok dar bir kesimin toplu sözleşme dönemi itibarıyla sağlığı ücret artışına eşittir.

Belli oranlardaki artışların genellikle kira artışları yolu ile emekçilerin cebinden çıktığı gözününe alınır, işveren çevrelerinin yoğun yalan-dolan bombardımanının kofluğuna ortaya çıkmaktadır.

Memurlar, 10 katsayı avutmasıyla şimdiden uyutulmaya çalışılmaktadır.

Bir zamanlar AP muhalefetinin sözcüsü olarak katsayının 11 olması gerektiğini savunan ve buna ilişkin bir de önergesi Yılmaz Ergenekon'a memurlar gereken cevabı kitle örgütleri ağzıyla vermektedir.

En büyük memur örgütü olan TUMDER, bütçe öncesi, bilimsel verilere dayanarak memurların ekonomik ve özlük

Kongrede göze batmayan bir usul hatası kasten yapılmaktadır. Eğer seçim sonucu merkez yönetimini güldürecek nitelikteyse usul hatası üzerinde durulmamaktadır.

Ancak, seçimler, merkez yönetimi-ne ters gelecek yönde sonuçlanmıyorsa zaman işler değişmekte, göreve başlayan il ya da ilçe yönetimine bir süre sonra genel merkezden bir yazi gelmektedir.

Genel Merkez yazısında, "usul hatası" üzerinde durulmakta, "konu yasama organı bile yakasız" olarak tanımlanmaktadır. "hukuki zorunluluk" söz konusudur.

Kongrelerde, divan başkanlıklarının oluşturulmasından seçim yolu ve yöntemlerine kadar çeşitli antidemokratik uygulamalar sergilenmektedir.

Geçtiğimiz haftalar içinde, CHP'ye fazlasıyla "umut" bağlayan bir partinin bir CHP İstanbul Milletvekiline söyledikleri şunlardır:

"... Perde önünde evliya, perde arkasında eşkiya olmaktan vazgeçin artık..."

TIP VE ÖRGÜTLENME

Haftanın bir başka siyasal olayı da TIP'in, seçimlere katılabilmek için gerekli olan yasal zorunlulukları tamamlayıp, örneğin Haziran'da yapılacak bir seçime katılabilecek örgütlenmeyi gerçekleştirmesiydi.

TIP'in en az tüm ilçeleri dahil 15 ilde örgütlenme çalışmaları, hedefi aşarak gerçekleşti. Örgütlenme haritasının, Türkiye'nin sanayi bölgeleri haritası ile çakışması ve kırsal bölgelere de taşınan örgütlenme dinamizmi, önemli ve anlamlı boyutları işaretliyor.

Partilerin il ve ilçelerdeki örgütlenme çalışmaları sırasında gösterdikleri yoğun çabalar, özellikle işçi ve emekçi yığınların içi sınıfı partisine duydukları ilgi ve coşku ile karşılığını buldu.

Örgütlenme çalışmaları yer yer emgen güçlerin tepki ve engelleriyle karşılaştıysa da, örgütlenme çabası her yerde bayrak tutacak eli ve elleri buldu.

MYK BİLDİRİSİ

Bu arada Türkiye İşçi Partisi Merkez Yönetim Kurulu bir bildiri yayınlıyarak, güncel yurt ve dünya sorunları üzerine görüşlerini açıkladı.

Merkez Yönetim Kurulu bildirisinde "MC'nin savaş kıskırtıcılığı yaparak oy toplama" peşine düşüğü belirtilerek, son dönemde MC iktidarının içi çelişkilerinin ön plana çıkmağa başladığına işaret edildi.

Bu konuda Merkez Yönetim Kurulu bildirisinde şu görüşlere yer verildi:

"Seçimlerin yaklaşmakta oluşu, ülkenin içinde bulunduğu ekonomik durum, burjuvazinin istemleri, işçi sınıfının devrimci hareketinin gelişmesi, MC partilerinin zorlamaktadır. DGM'lerden, devlet kadrolarının kendi partizanlığı ile doldurulmasına, işçiler arasında ayrı ve özel örgütlenme istemlerine kadar değişik alanlardaki çelişkiler su yüzüne çıkmaktadır..."

Faşist baskı ve terörün, işçi sınıfı dışındaki emekçi sınıf ve tabakalar üzerinde de yoğunlaşarak devam ettiği kaydedilen TIP Merkez Yönetim Kurulu bildirisi şöyle devam etmektedir:

"İşverenler, ötedenberi ileri sürdükleri, işçilerin demokratik haklarını kısıtlama ve işçi ücretlerini düşürme, ekonomik ve sosyal kazanımları geri getirme yolundaki istemlerini gerçekleştirmek için işçi sınıfına karşı açtıkları savaş açmış bulunmaktadır.

Burjuvazi ve onun politik temsilcisi MC partileri, yeni yasa tasarıları ile toplu iş sözleşmesi ve grev uygulamalarını kısıtlamak ve bunu sağlayacak ortamı hazırlamak çabasında.

Bunun bir parçası olarak DISK'e karşı da yeni tehditler yöneltilmektedir.

Örgütlenme kampanyasını başarı ile sürdüren ve seçimlere katılma hakkını elde eden Türkiye İşçi Partisi, kurucuları partinin kuruluşu sırasında toplu halde...

"Vali Bey" iki taraf olarak "solcular" ve "halk" deyimini kullanıyordu ama "Kamberiz" düşün ölmüş" örneği komandanız cinayet olmayacağını bilen yığınların o anda ellerinin tersini gösterdiklerini göremiyordu tabii...

"HUZUR" TOPLANTISI!

Haftanın sonlarına doğru, TRT mikrofon ve ekranlarında birdenbire CHP haberlerine öncesine oranla fazlalık verilmesi de lğinci.

Karataş'ın muhtemelen başarılı mesaisine devam etmesi yönünde çıkabilecek bir kararın etkisinde CHP'ye uzatılan "yarım elma gönül alma" ya kimse nin bir diyeceği olmalıdır!

Önceki haftanın sonlarında cepheci takım taklavlatı üniversite rektörleri ortak toplantısında "üniverstate huzur" sorunu görüşüldü.

İşbaşına geldiği gündün bu yana yakaşık her hafta bir, siyasal nedenli cinayet işleyen cephecin "Huzur" toplantısında nelerin görüşüldüğünü kimse bu masum "huzur" çatısı altında aramadı tabii...

TRT Genel Müdürü Şaban Karataş hakkında karar verecek Seçim Kurulu'nun hatırı sayılır ölüde üye veren rektörlere, üniverstatelerin mali sorunları hakkında acaba hükümet ne gibi kolaylıklar ya da engeller düşünüyordu?..

1977 mali yılı bütçesinin hazırlığına girişildiği bu günlerde üniverstateler

Siyasal ortamdaki bunalım, ekonomik alandaki bunalım ile atbaşı gitmektedir. Hayat her zamankinden daha çok pahalılaşmakta, yılın ikinci yarısında düşeceği cephe başının ağzından ilan edilen fiyatlar daha da hızlanarak yükselmektedir.

Hayat pahalılığına "işçi ücretlerindeki artışın" neden olduğu yalanına sığınan sermaye cephesi kendi sırcalı ve inde işçi sınıfına karşı girişeceği saldırının taktik ve kılıflarını gözden geçirirken, hayat yakıcı bir ağırlıkla emekçi kitlelerin omuzuna çökmektedir.

Politik alanda demokrasi düşmanı, ekonomik alanda sömürücü, sosyal alanda geri ve ilkel çizgilerle somtanan göbeği emperyalist sisteme bağlı Türkiye kapitalizmi bağındaki tüm çirkinlikleri ne örtecek ne de sayrını gerçekleştirecek güç ve olanaklardan yoksundur...

KIRALAR...

Tüm Türkiye'yi yakıp kavuran hayat pahalılığının yanısıra Ankara'da ve diğer büyük kentlerde konut sıkıntısı had safhaya çıkmıştır.

Ankara'ya atanan memurlar, başkentte oturma evi bulamamaktadırlar.

Bu yıl başkentte kiralara zam yapılmıştır. Ev sahiplerinin kiraclarına söyledikleri sözler genellikle şöyledir:

"... Toplu sözleşmelerle nasıl olacaklıklarımıza zam geldi!..."

haklarına ilişkin talepleri kamuoyuna açıklamaya başlamıştır.

CHP, YA DA ADET YERİNİ BULSUN

Büyük sermayenin gerek siyasal alanda giriştiği kanlı terör eylemlerine, gerekse ekonomik alanda giriştiği ve sonuçta işçi sınıfı ve dar gelirli emekçi kitlelerin daha da ezilmelerine ve sömürmelerine yol açan girişimlere karşı ciddi, tutarlı ve doğrusu bu ya inandırıcı olmanın uzak bir muhalefet örneği sergileyen sosyal demokrat CHP ne yapmaktadır?

Hergün usulen TRT'de yayınlanmak ve üç beş gazetede sütun kapmak endişesinden öte anlam ve önem taşımayan demec ve açıklamaların dışında CHP, kendi içinde "demokratik sol'un ilk kısmını katletmekle meşguldür.

TIP'e karşı il ve ilçe düzeylerinde girişilen tezyirat ve karalama çalışmaları kendi içerisindeki gruplaşmalarda da geçerlidir.

Genel Merkez yönetimi, il ve ilçe kongrelerinde akla gelebilecek her yolu deneyerek yeni oluşan yönetimin kendi yanlısı olmasına çabalamaktadır.

"DEMOKRATİK" YÖNTEMLER

Bunun için göyle bir yöntem uygulanmaktadır:

TURİZM-İŞ DE TASFİYECİLER İŞBAŞINDA

Turizm-İş, DISK'in kuruluşundan bu yana, bu konfederasyonun içinde yer alan bir sendika. Bugün Turizm-İş, bir yandan işkolundaki sarı sendikalarla mücadele ederken, öte yandan sendikayı içinden parçalamak üzere harekete geçen bazı yöneticilerle uğraşiyor.

NEDEN SARI YÖNETİCİLER?

Kimler bu sarı yöneticiler? Yaptıkları, bu niteliklerini açıkça ortaya koyuyor. Bunlardan biri, sendikanın genel sekreteri. Bu genel sekreter, aynı zamanda DISK'ın düzenlediği 1 Mayıs gösterilerine katılan üyeleri hakkında soruşturma açan CHP İstanbul İl Yönetim Kurulu üyesi. Turizm-İş'in yıllardır mücadele ettiği bir sarı sendikaya, Oleyiş'e, bu genel sekreter, dayanışma aidatı ödeme cüretini gösterdi. Oleyiş, bu durumdaki yararlanmasını bildi. Üstelik bu olay üzerine, Turizm-İş yöneticilerine "salmış sendikacılar" diye dil uzatabildi. Genel sekreterin bu davranışı, bunlarla da kalmayıp, Turizm-İş'in Hilton'da kim üyelilerini kaybetmesine yol açtı.

Genel sekreter, ve çevresi Turizm-İş'e büyük zararlar veren bu davranışları ile yetinmedi. Sendika içinde, başka operasyonlara da girişti. Kendi havasından diğer iki yönetici ile birlikte "DISK ten talimat aldıkları" gerekçesi ile sendikada çalışan 5 uzmanın işine son verdiler. Bu işlemin ilginç yönleri var. İşten çıkarma, iş kanununun işverene tek tarafı, hiç bir neden göstermeksizin ve işçinin rızasını almaksızın iş akdi fesahetme yetkisi tanıyan anti demokratik bir maddesi olan 13. maddeye dayandı-

rdı. Üstüne üstlük, aynı anda 5 işçinin işine son verilmesi, mevcut yasalara göre, toplu işten çıkarına anlamına geliyordu. Yine mevcut yasalara göre, 13 madde dolayısıyla boşalan bir kadroya 6 ay atama yapılamazken, bu kural da çiğnenmişti. Çiğnenen kurallar çeşitli vesilelerle işverenlerin de hiçe sayıldığı kurallardı. Uyulan kurallar ise, işverenlerin dört elle sarıldığı, işçilerin ise kaldırılmaları için mücadele verdikleri kurallardı.

Turizm-İş'in içindeki niyetli ekip, daha sonra tüzük hükümlerini çiğneyerek sendikanın iç Anadolu bölge Başkanı İsmail Aslan'ın görevinden aldı. İsmail Aslan'ın bunların nazarıdaki suçu açıkladı: Sosyalist olmak, İsmail Aslan üstelik bir de onur kuruluına verildi. Söylenilere göre, onur kurulu, savunmasını almadan İsmail Aslan'ı üyelikten ihraç hazırlarken içinde bulunuyor.

Genel başkanlığı vekalet eden Rıza Erdoğan 10 yıldır DISK'in içinde, DISK'in ilkelerini tabana yayma mücadelesi veriyor. İşçilerin demokratik haklarının genişletilmesi için uğraşiyor. Elbette olup bitene gözü yumamazdı. Tüzüğün kendisine verdiği yetkilere dayanarak, bu kararları uygulamaya koymadı. İşten atılan uzmanları görevden aldı.

Bunun üzerine Turizm-İş yöneticileri arasındakiler ilkesiz ama niyetli ekip ne idüğü belirsiz eli sopalı öğrenciler, işten atılan uzmanları sendikaya sokmamak üzere görev yaptı. Şımarık çocuk psikolojisinin hergün yeni örneklerini veren bu öğrenciler, bunlarla da kalmayıp, istifası için genel başkan vekili Rıza Erdoğan'a baskıda bulundular.

SON YILLARDA KENDİ İŞKOLUNDA BÜYÜK BİR GELİŞME GÖSTEREN TURİZM-İŞ'İN TASFİYELERİ İÇİN DİŞARIDAN VE İÇERİDEN YÜRÜTÜLEN ÇEŞİTLİ OYUNLAR, SON ZAMANLARDA İYİDEN İYİYE AÇIĞA ÇIKTI. "TİP'LİLERİN TEMİZLEMESİ" VE "EMİR ALINDIĞI" GİBİ GEREKÇELERLE GERÇEK SENDİKACILIKIN TASFİYESİ İŞLEMİ, NE OLDUĞU BELİRSİZ KİŞİLERİN DE KULLANILMASI SONUCUNDA İSTANBUL VE ANKARA'DA HIZLANDI. OLUP BITENLER KARŞISINDA İŞÇİLERİN TEPKİSİ GİDEREK BÜYÜYOR.

KİMLER NİYE SEÇTİLER?

Olayların ardındaki gerçeklere daha yakından değinmek gerekiyor.

Turizm-İş, kendi işkolunda, özellikle geçtiğimiz bir yıl içinde hızla gelişti. Turizm-İş'in gelişimi, patlama sözü ile ifade edilecek boyutlara ulaşıyordu.

İşverenleri tedirgin eden ve alarm geçiren de bu oldu. Örneğin Çınar Oteli grevinde, diğer Otel sermayedarları, Turizm-İş'in yayılmasını önlemek ve bu sendikaya bir darbe indirebilmek için Çinir işvereni malini yardımda bulundular. İşveren kesiminin tedbirleri ve çabaları bu planda başarıya ulaşamayınca, yeni yollar denendi. Yeni oyunlar sahneye kondu.

Bu yollardan biri, açıktan ve dışarıdan yıkılmayan sendikayı içerdense çöktürmekti. Bu plan uygulamaya kondu. Turizm-İş'in son genel kuruluna ilk kez bir işveren geldi. Olan biteni, seçimleri merak ediyor, dikkate iliyordu. Turizm-İş işverenlerin gündemine girmişken, DISK içinde, DISK'in ilkelerinin

salındırılmasına karşı çıkan sosyalist yöneticileri tasfiye operasyonu sürüyordu. Bu operasyon, koşullara göre, sosyalist sendikaların ağırlıklı olduğu her sendikada aynı yöntemler izlendi.

Önce Sosyal-İş'in DISK'ten ihraç kararı alındı. Daha sonra, Petrol-Kimya İş, güçsüz ve kendi içinde ilkesiz bir sendikaya peşkeş çekildi. Keramik-İş'e oyun sökmüdü. Sıra Turizm-İş'e gelmişti. İşverenlerin hedefleri ile içerde yürütülen operasyon birleşti.

Son Genel kurulda, yalan dolan mekanizması işletilecek bazı iyi niyetli delegeler de fesat kliginin yanına çekildi. Bazı iyi niyetli delegeler, oylarını bu kilitken yana kullandılar. Ancak, gelişen son olaylar sayesinde kimin ne olduğu daha iyi anlaşılmasına başlandı.

Fesat kligi çevresindeki ilkesiz ve şekilsiz ittifak, genel kurulda, tüm yönetimi ile geçirecek güce sahip değildi. Yapılan seçimler sonucunda, Başkanlık ve başkan vekilliklerinden biri sosyalistlere, diğer yürütme kurulu üyelikleri de ilkesiz, çarpık ittifakın eline geçti.

KIBRIS'TA SEÇİMLERİ ANKARA KAYBETTİ

Kıbrıs Rum kesimindeki Temsilciler Meclisi seçimlerinde, ilerici partilerin oluşturduğu Halk Cephesi ezici çoğunluk sağladı. Klerides, ilerici partilere karşı sağın tek alternatifini olarak çıktı. Kesinlikle yenildi. Kıbrıs'lı Rumlar adına bugüne kadar toplular arası görüşmelere oturan Klerides'in, Rumları temsil ile ilgili olmadığı kesinlikle görüldü. Toplular arası görüşmelerin sürekli kılınması isteği, böylece daha gerçekçi bir anlam kazandı.

Seçimlerde anlam kazanan yalnızca bu olmadı. Seçimler, Klerides'in ikinci yenilgisi oldu. Klerides, ilk yenilgisini birkaç ay önce almıştı. Viyana'da Denktaş'la yaptığı anlaşmayı Rum yönetimine benimsetemeyince Makarios tarafından açıklanan anlaşma gizliliğini yitirdi. Kıbrıs'ın Rum halkı, kendi adına ortaya çıkan ve Atina'nın da desteğindeki politikacının, Kıbrıs'la ne kadar ilgili olduğunu gözdü.

Klerides, istifa ederek muhalefete geçmek istedi. İstifa engellendi. Amerika'nın baskısıyla, Klerides Rum temsil-

cisi olarak göreve devam ettirildi. Görev başka türlü sürdürüldü. Klerides, isteklerini Rum halkına sormadı. Denktaş'tan öğrenmeyi tercih etti. Denktaş'la birlikte, Amerika'da ve Atina'yla Ankara'da hazırlanan fiili taksim planlarının ayrıntılarını hazırladı. Planların benimsenmesi için, Denktaş, bağımsız Türk devleti tezini yeniden ortaya attı. Klerides, bu tezi Rum'lara götürdü. "Bağımsız Türk devletinin kurulmasına yol açmadan sorunu çözmek" üzere Kıbrıs'lılardan oy istedi. Kıbrıs'lı Rumlar bu oyu vermedi.

Klerides'in seçim kampanyası Ankara'da ve Kıbrıs'ın Türk kesiminde "başarıyla" sürdürüldü. Bağımsız Türk devleti tezini ne denli yaklaştığı, çeşitli açıklamalarla kamuoyuna bildirildi. Tez'in haklılık kazandığını, "saygın ve genellikle ılımlı bir Türk gazetesi olan yüksek tirajlı Milliyet" yazdı. Milliyet'teki bu yazı ve Milliyet'te ilgili bu değerlendirme, Ağos gazetesinde yer aldı. Yazının Türk ve Yunan hükümetleri tarafından dikkate alınması istendi.

Denktaş, akıl hocaları arasında

Bu yayınlar, Kıbrıs'taki seçimlerin hemen öncesine rasladı.

Seçimlerden sonra da sürdü. Bu kez ağırlık noktasını değiştirdi. Ankara ve Denktaş'ın, bir süre önce verdikleri Klerides'i göklere çıkarttığı izlendi. Kıbrıs'lı ilerici partilerin, Türklere karşı jenosit yanlısı olduğu ileri sürüldü. Bu iddialar, Yunanistan "demokratik sol"unun şoven açıklamalarıyla değerlendirilmek istendi. Fakat, seçimlerden sonra Atina'nın girdiği sissizlik değerlendirilmedi. Atina'nın, Klerides'in yenilgisin-

den sonra, hem Rumlardan yana görüşünün bozmamak, hem de Amerika'yla anlaşmak konusunda güç durumunda kaldığı belirtildi.

Kıbrıs'lı ilerici partiler, Kıbrıs halkının benimsemediği bir çözümün Ada'da uygulanamayacağını gösterdiler. En zor koşullarda, Kıbrıs'ın bağımsızlığını yana almakta birleştiler. Birlik, o-lumlulu sonuçlar verdi. Bu birlik, Kıbrıs'ta sövencim biçiminin iki yanının da kesinlikle köreltilmesini sağlamak durumunda.

KUTSAL İTTİFAK DEVAM EDİYOR

Kongreden sonra, misyonlu kişiler hemen göreve başladılar. Kongre'den hemen bir hafta sonra Ankara'ya gelen yöneticilerden biri "TİP'lilerin sendikadan temizlenmeleri gerektiğini" anlatıyordu. Aynı kişi, bölge temsilcisi İsmail Aslan'ın görevlerinin bir kısmını e-linden alarak ne olduğu belirsiz bir sendika görevlisine vernek istedi.

Bu arada, sosyalizm düşmanlarına Keremlik-ış kongresinde verilen ders, kutsal ittifakı bütünü çileden çıkardı, saldırganlaştırdı.

Bu kez, daha önce bölge temsilcisi görevlerinden bir bölümünün devri ile saha kenarında ısındırılan kişiye, İsmail Aslan'ın görevden alınması ile, tü-züğe aykırı olarak bölge temsilciliği görevi verildi.

kişilere gerekten büyük görev düşüyor. "Emir verener", böylelerini arayıp taray-yp buluyorlar.

SARI YÖNETİCİYE İŞÇİLER TARAFINDAN VERİLEN DERS

Olayın ertesi günü, sendikanın sarı yöneticilerinden biri Ankara'ya geliyor. İşçiler bu yöneticiden hesap soruyorlar. Yönetici, işçilerin sıkıştırması üzerine yaptıklarının "anti demokratik" olduğunu kabul etmek zorunda kalıyor.

Söz konusu yönetici sendikada i-ken, bir gün önce sendikayı basanlar ka-pi önünde nöbet tutuyor. Bunun üzerine sendikada bulunan işçiler bir tutanak hazırlıyorlar. İşçilerin, İstanbul'dan gelen yöneticiye de imzalatılmakla bu tu-tanakta, sendika bastırın bir yönetici-ye güvenilmediği, sendikanın geleceği a-çısından bu şahsın hemen görevinden

TURİZM-İŞ OLAYI VE SOSYALİST SORUMLULUK

Bir gençlik derneği var. Yayın organlarında, gençlik kesiminin barış, de-mokrazi ve toplumsal ilerleme mücadelesi ekseninde örgütlenmesini hedef al-dığını söylüyor. Bunun için, öğrenci gençlik kesimi içinde bazı çalışmalar ya-pıyor. Türkiye'de, öğrenci kesim içinde ağırlıkta olan göşist akım ve eğilim-lere karşı mücadele edeceğini söylüyor. Bu eğilimleri şiddetle eleştiriyor.

Bunlar, ayrı bir tartışmanın konusu. Derneğin, bu mücadelede ne ölçüde etkin olduğu ve olabileceği, hareket noktalarının ne kadar geçerli olduğu ayrı-ka tartışılır. Bu tartışmalar, Türkiye'de gençlik kesiminin konumundan ve günümüzün mücadele perspektifleri açısından yapıldığında, yararlı ve yapı-ın da olabilir.

Ancak ortada, yine bu gençlik derneğine ilişkin olarak vurgulanması ge-reken başka gerçekler de var. Bu gerçekler, bir gençlik derneği olmasına karşılık, bu derneğin gençlik kesimi içinde kuzu, dışında kurt olmasına iliş-kin.

Okullarına çalılışıyla birlikte somut veriler ortaya çıkmaya başladı. Söz ko-nusu dernek, göşist eğilimlere karşı olduğunu söylemekle birlikte, pratikte göşizmin karşısına etkin bir biçimde dikilecek güce sahip değil. Kimi okullar-da göşistler izin vermediği için, kimi eylemlerinden vazgeçmek zorunda kal-ıyorlar. Göşistlerin ikaz ve zorlamaları sonucunda, bildirilerinde yer alan bazı görüşleri geri almak zorunda kalıyorlar.

Bunlar da ayrı bir tartışmanın konusu. Gençlik kesiminde göşizme karşı kimin ve hangi düşüncenin gerçek alternatif olduğu, ileride enine boyuna tartışılacak.

Buraya kadar olan normal. Normal olmayan bundan sonrası, Derneğin okullarda oldukça serinkanlı ve şiddetten uzak görünüşüyle, nedense kimi mücadele alanlarında aslan kesiliyorlar. Bursa mitinginde "DISK adına" bildiri engellemeye kalktılar. Son olarak da Turizm-İş Sendikasında, belirli bir siyasi görüşte olanların tasfiyesi için, belirli olmayan bir kaç siyasi çizgi adına militanlık yapmaya kalktılar.

Önce, okullarında dökemedikleri kurtlarını işçi mitinglerinde ve sendika binalarında dökmeye çalışılan bazı hatırlatmalar yapmak gerekiyor. Birinci-si öğrencilikleri ile ilgili: Okullarınıza gidin, gençlik içindeki yanlış eğilimle-re "her boyardan ve soydan sapık akımlarla" mücadele edin, göşizme karşı al-ternatif getirmeye çalışın. Bu uğraşta, iyi niyetli unsurlarımızın gerçekleri görme olasılığı var. Bu uğraşta, sağlan ilkelere hareket ettirdiniz, kimi ge-çekleri gördüğünüz ölçüde yandaş bulma olasılığınız var. Tabii bütün bunlar için gücünüz ve niyetiniz varsa.

Kendi mücadele alanlarınızda uğraş vermeye gücünüz ve niyetiniz varsa, başka alanlarda militan ve vurucu güç olmaya heveslenmeyin. Çünkü bu du-rumda, en başta inandırıcı olamazsınız.

Inandırıcı olamamaktan öte sakıncalar da var. Kendi alanlarınızın dışında-ki militanlık heveslerinin en başta kime ve nasıl zarar verdiğini düşünün. Bu konuda, sorumluluk duygusu taşıyanlara sorumluluklarını hatırlatılacak örne-ker de var. Örneğin, Petrol-Kimya-İş sendikasında bazı sosyalistler, sosyalist so-rumluluklarının gereği, katılmadıkları bir birleşme kararına uydular. Bölücü-lük yapmadılar. "Ya bizim olur ya da bu sendika batar" demediler. Buna zor-landıkları halde, söz konusu kişilerin sosyalist sorumlulukları, onlara doğru olanı gösterdi.

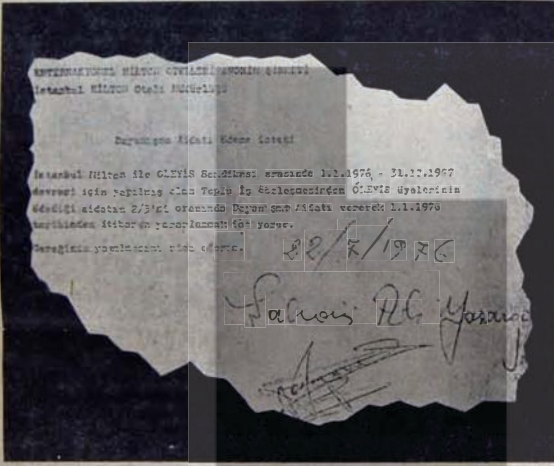
Bu davranış, akılları başa almak için bir örnek olmalı. Sendika başkanı, sendika yöneticilerini baskıya almaya çalışmanın, ve hepsinden öte, "belirli bir siyasi çizgiyi barındırmama" adına, o sendikanın yıkılmasını göze almanın sosyalistim diyenlere yakışır hiç bir yanı yok. Ve özellikle şunu hatırlayın: Niyetiniz ne olursa olsun, egemen sınıfların, polislin bugüne kadar ilerici dev-rimci sendikalar içine sokamadığı yıkım tohumlarını, bu davranışlarınızla ken-diniz ekiyorsunuz.

Geçmişte, sermayenin ele geçiremediği, polislin giremediği Türkiye İşçi Partisi Genel Merkezi'ne göşistler girdi. Genel Merkez'de bulunan bir iki kişiye "rehin" aldı. Başka "eylem"lerde bulundu. Bu davranış, sosyalist hareketi, yalnızca belirli bir partiyi değil tüm sol düşünceyi karalamak isteyenler için bulunmaz bir nimet oldu. Sosyalizme yakın kişiler, sosyalizmden soğutmak için kullanıldı. Bu "eylem"i gerçekleştirenler içinde iyi niyetli olanlar, suç-larını ancak yıllar sonra anlayabildiler.

Bugün, benzer uygulamaların büyük sakıncalarını anlamak için yılların geçmesini gerektirmeyecek kadar çok deney var elde. Gerçekleştirilmeye çalış-tığımız Turizm-İş hareketi için kullandığımız yöntemlerin sakıncalarını, so-syalizm açısından ağır cezalı suç niteliğini bir an önce kavrayın.

Eğer, icazet almıyorsanız, bütün bu söylentiler sizlere icazet verenler için de geçerli.

En son bir nokta daha var: Sosyalist sorumluluk, sosyalizm için yükleni-len bir sorumluluk demek. Dolayısıyla hiç bir zaman atalet ya da uyusukluk değil. Bu nedenle, sosyalist sorumluluklarının gereği olarak provokatif giri-şimleri cevaplandırmayanlar, ileride, yine sosyalist sorumluluklarının gereği olarak, meydan boş sanılarla her türlü cevabı verebileceklerini unutmayın. Hiç kimse unutmazın.

Turizm-İş Genel Sekreteri sarı Oleyiş'e böyle başvurdu.

Sosyalist sendikacılığı yönetme operasyonunu içeride ve dışarıda böyle yürütüyordu. İçeriden görev istlenenler bu karşılığı yaratırken, MacKa Otelinden 4, Çınar'dan 17, Interconti-nental'den 4, Anı'tan 1, Altın'dan 1 işçi olmak üzere toplam 46 işçi işten atıldı. Bu arada sarı Oleyiş kaybettiliği işyerlerini kazanma hareketini boş mey-danda sürdürüyordu.

alınması gerektiği belirtiliyor. İsmail Aslan'ın görevinin başına getirilmesi isteniyor. İstanbul'dan gelen yönetici bu istekleri şifahan kabul ediyor. Daha son-ra işçilerin güvenmediği ama bazı çev-relerin yarar umduğu görevli ile bir-likte kol kola sendikadan çıkıp gidiyor.

OLAĞANUŞTU KONGRE HAZIRLIKLARI

Turizm-İş'in genel kurulu 31 Ekim'de yapılacak. Hesaplaşma günü yaşaş-tıkça, sendika kossanların görevleri de artıyor. Bu kısa dönemde onur kuruluna çok iş düşeceği sanılıyor. Olup bitenleri, gerçekleri gören delegelerin, kongreye katılmamaları için onur kuruluna veril-meleri bekleniyor.

Sosyalist sendikacılığı hedef seçen kutsal ittifak kongresi kaybederse ne o-lacak? Büyük bir olasılıkla başka bir o-perasyona geçilecek. Bu operasyon, Pe-trol Kimya-İş'e yapılanların Turizm-İş'e de uygulanmasını içeriyor.

Ancak şu da var: Sendikayı bölmek, parçalamak, gücünü yönetmek pahasına sosyalistleri tasfiye etmeye kalkan ve bu yönde işveren ajanları ile işbirliği, şıma-nk öğrenci grupları ile güçbirliği yapan anlayış, Turizm-İş kongresinde de mah-kum edilecek.

Hükümü, işçiler verecek.

TABAN NE DİYOR?

Olup bitenlere, genel kurulda bu it-tifaka oy verenler dahil, bir çok işçi kar-şı çıkıyor. Olayın protesto eden dilek-çeler gönderiliyor. Ankara'da İsmail As-lan'ın görevine idadesi isteniyor. Tüzüğe aykırı bir biçimde görevinden alınan As-lan, görevine dönüyor.

Bunun üzerine İstanbul'da yardım-larına başvurulun şımarık öğrencilere yeniden başvuruluyor. Daha önce İsmail Aslan'ın yerine atanmak isteyen sendika görevlisi, sendikada işçilerin de bulun-duğu bir sırada, getirttiği öğrencilerle Aslan'ı sendikadan dışarı atırmaya çalış-ıyor. İşçiler ve Aslan direniyor. Sendikayı bastırın görevliye için böyle yaptı-ğı sorulduğunda "emir aldım" ce-vabını veriyor.

Sosyalist sendikacılığı yönetme uğ-raşında emirleri mantığı ile hareket eden

SERMAYENİN DAR BOĞA

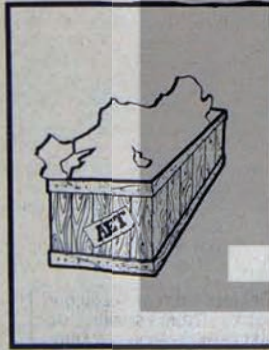
ISMAİL COŞAR

Son günlerde, Ortak Pazar'la Türkiye arasında trafik yoğunlaştı. Trafik yoğunlaşmasıyla Ortak Pazar sorunu güncel görünüm kazanıyor. Ancak gerçek olan bu sorunun, uzun süredir güncelliğini koruduğu. Türkiye'nin, önemli dar boğazlarla karşı karşıya kaldığı son yıllarda, Ortak Pazar sorunu da en çok tartışılan konular arasında girdi. Özellikle tartışmaların, sermaye sınıfı çevrelerine girmesi ve giderek, sermaye sınıfının sanayici kesiminden hoşnutsuz seslerin yükselmesi, sorunun güncellikte süreklilik kazanmasına neden oluyor.

Bir diğer önemli nokta da, Türkiye, Ortak Pazar'dan içeri ilk adımlarını atma çabasına girdiğinden beri sosyalistlerin bu olguya karşı kesin karıştıklarını ortaya koymalarıdır. Bu yönüyle de Ortak Pazar sorunu, sosyalistler arasında sürekli güncelliğini korumuş ve onlar kanalıyla sorunun kamuoyuna malolması sağlanmıştır. Türkiye Ortak Pazar ilişkilerinin bugün vardığı düzey, sosyalist bilimin şaşmazlığının somut-taki ifadesidir.

KISACA ORTAK PAZAR

Ortak Pazar 15 Mart 1957 yıl'ında 6 Ülkenin (Almanya, İtalya, Fransa, Belçika, Hollanda ve Lüksemburg) R. ma anlaşmasını imzalamasıyla kuruldu. 1 Ocak 1973 ten itibaren İngiltere, İrlanda ve Danimarka'nın da Topluğa katılmasıyla, Ortak Pazar'a üye ülke sayısı 9' çıktı. Anlaşmanın temel amacı, üye ülkeler arasında gümrük birliğini sağlamaktır. Dokuz ülke, birbirlerine karşı, ticari ilişkilerde gümrük vergilerini, miktar kısıtlamalarını kaldırmayı, üçüncü ülkelere karşı ortak bir gümrük tarifesi uygulamayı amaçlıyorlardı.

Biçimsel olarak böyle kurulan Ortak Pazar'ı, doğru değerlendirebilmek bu birliğe gidilen gerçek nedenlerini bilmeye bağlı. Lenin 1915'de yazdığı, "Avrupa Birleşik Devletleri Sloganı Üzerine" başlıklı yazıda, bugüne ışık tutuyor. Lenin şöyle diyor: "Kuşkusuz, kapitalistler ve devletler arasında bir anlaşma olarak Birleşik Avrupa Devletleri mümkündür. Fakat hangi amaçlar için? Sadece, birleşmiş olarak Avrupa'daki sosyalizmi bastırmak için, ve birleşmiş olarak Japonya ve Amerika'ya karşı sö-

mürge ganimetlerini korumak için. Japonya ve Amerika'nın güçlerinin son elli yıl içindeki artışı, geri, monarşi ve iltiharı zayıflatıcı gösteren Avrupa'nın künden çok hızlı olmuştur. ABD ile karşılaştırıldığında Avrupa bir bütün olarak ekonomik durgunluk gösterir. Bugünkü ekonomik temelde, yani kapitalizmde, bir Avrupa Birleşik Devletleri, Amerika'nın daha hızlı gelişmesini yavaşlatma amacına yönelik gerici bir örgüt olacaktır."

Konuya biraz daha açıklık getirebilme bakımından, Türkiye İşçi Partisi programından bir alıntı yapmakta yarar var. "... Ama emperyalizmin niteliği değişmemiş, bir "ultra-emperyalizm" oluşmamıştır. Emperyalist ülkeler arasında da çekişme her zaman var olmuştur ve olmayı devam edecektir; çünkü kapitalizmin eşitsiz gelişme yasası işlemedir ve kapitalizm var oldukça da işleyecektir. Bu temel yasa dolayısıyla emperyalist ülkeler arasındaki güç oranları değişmekte ve bu aralarındaki ilişkileri yansıtmaktadır. Emperyalist-kapitalist dünyanın başını ABD çekmekle birlikte, ABD bugün Avrupalı ortaklarına ve Japonya'ya, İkinci Dünya Savaşının hemen sonrasındaki dönemde olduğu kadar söz geçirememektedir... Türkiye, emperyalist ülkeler arasındaki bu rekabet ve çekişmelerin alanı içindedir."

Bu çerçevede Ortak Pazar, Lenin'in de çok açık bir biçimde belirttiği gibi emperyalist-kapitalist sistemin kendi iç çekişmelerinin bir ürünü olarak ortaya çıkmıştır. Esas itibarıyla da, Amerika'ya karşı bir tepkinin ürünüdür. Ancak bu emperyalizmin bütünselliğinden soyut değildir. Onun iç çekişmelerinin doğul sonucudur. Emperyalist-kapitalist sistemin bu çekişsinin somutunu Türkiye eksenli etrafında göstermek olanaktı.

KARA LİSTEYE ALINAN TÜRKİYE

Amerika Birleşik Devletlerinin, her yıl yeniden gözden geçirip, yayınladığı "Genel Referanslar Sistemi" var. Bu sisteme alınan ülkeler, ABD ye ihracat ettikleri ürünlerde gümrük vergisi indirimlerinden yararlanıyor. Bu ülkeler "gelişme yolundaki ülkeler" olarak nitelendiriliyor. Bunlar listeye alınabildikleri ölçüde, tercihli rejimden yararlanıyorlar.

Amerikan ticaret yasası, bu listeye alınacak ülkelerin saptanması yetkisini, ABD başkanı veriyor. Tercihli sistemin yararlanamayan ülkeler, ABD'ye yaptığı ihracatta gümrük vergisi ödemek zorunda. ABD bu olanağı terbiye amaçlarıyla kullanıyor. Kendi çizdiği çizginin dışına düşen ülkeler, Amerika'ya ihracat yapabileceğini fiilen yitiriyor.

1975 yılı için ABD Başkanı Ford'un açıkladığı "Genel Referanslar"dan yararlanacak ülkeler listesinde, Türkiye'nin yer almadığı görüldü. Türkiye kara listeye alınmıştı. Bu karar Türkiye'de bir şok etkisi yarattı. Özellikle de Dışişleri Bakanlığının ne denli etkin çalışmasının da somut bir göstergesi oldu.

Cünkü, Washington Büyükelçiliği de dahil olmak üzere hiç kimse, kara listeye alınış nedenini bilmiyordu. Hariciye uyuyordu.

Kararı açıklanmasıyla, diplomatik ilişkiler yoğunlaştı. Ancak Amerika, başlangıçta uzun süre kararın nedenini açıklamaktan kaçındı. Gayrresmi ilişkiler sonucunda öğrenildi ki, Türkiye'nin kara listeye alınış nedeni, hızlı gelişen Türkiye Ortak Pazar ilişkileridir.

Amerika, genel bir değerlendirme sonucunda, Türkiye'nin kendisiyle olan ticari ilişkilerinde büyük bir düşüş saptamış. Gerçekten de yıllar itibarıyla Türkiye ABD dış ticareti rakamsal olarak geriliyor. Özellikle bu gerilemenin, Türkiye'nin Ortak Pazar'la ortaklığı giden yolda anlaşmalar imzalamasından sonra hissedilir bir düzeyde olduğu görülüyor.

Tablodan da çok açık olarak görülebileceği gibi, Türkiye'nin, Ortak Pazar'la 1963 yılında imzaladığı Ankara Anlaşması sırasında, ABD'den ithalâtı, %30.6 iken bu oran yıllar itibarıyla büyük düşüş göstermiş ve 1974 de bu düşüş, genel ithalattaki yüzdeki itibarıyla 9.2 ye ulaşmıştır. Buna karşın Ortak Pazar'dan Türkiye ithalâtı ortalama % 50 dolayında seyretmektedir. Aynı durum ihracat için de geçerlidir.

TÜRKİYE'NİN ABD VE ORTAK PAZAR'LA DIŞ TİCARETİ (%)

		1963	1966	1968	1972	1973	1974
ABD	İthalat	30.6	24.0	15.8	12.2	8.8	9.2
	İhracat	13.5	16.3	14.6	11.7	9.9	9.4
ORTAK PAZAR (Dokuzlar)	İthalat	40.2	44.3	50.6	53.0	54.7	45.2
	İhracat	53.1	46.3	41.4	45.7	46.4	46.8

Türkiye ABD'nin kara liste uygulaması karşısında bir yıl süren uzun diplomatik ilişkiler girişimi ve kendini haklı gösterecek gerekçeler hazırlamıştır. Çok uluslu şirketler olgusu nedeniyle dış ticaretin yönünün kesinlikle saptanamayacağını belirten Türkiye, bu yıl kara listeden çıkabilmiştir. Bu somut olgu, emperyalist-kapitalist sistemin, iç çekişmelerinin özellikle temelde pazar paylaşımından kaynaklandığını gösteriyor.

Dünya ölçeğinde bir somut örnek olarak da, kısaca, yaratılan petrol so-

rununa değinmek gerekiyor. Petrol bunalımının bugün doğurduğu sonuçlar dikkate alınırsa, bu bunalımın ABD'ye yaradığı sonucuna varılır. Lenin "Kapitalist rejimde, darımdan buzaşınan zaman zaman yeniden kurmanın yolu, sanayide krizler, politika savaşlarıdır." diyor. ABD, aleyhine gelişen dengeyi, petrol bunalımının yarattığı krize yeniden kurma yoluna girmişti.

ORTAK PAZAR'IN İÇ ÇELİŞKİLERİ

Ortak Pazar, ekonomik birliğin giderek siyasi birliğe dönüşmesine de yönelik bir örgüt. Ancak bugüne kadar bu yönde sürdürülen çok üst düzeydeki çabalar henüz sonuç vermekten uzaktır. Bunun temelinde, Ortak Pazar'a üye ülkeler arasındaki çelişkiler yatıyor. "Kapitalizmin eşitsiz gelişme" yasası, Ortak Pazar ABD ilişkilerinde olduğu kadar, Topluğa üye ülkeler arasındaki ilişkiler açısından da geçerli.

Ticaret Bakanlığınca son olarak yayınlanan raporda, "Roma Anlaşması tarım sektörüyle sanayi sektörü arasında sağlanmış olan bir çıkar dengesi üzerinde kurulmuştur." deniyor. Burada özellikle Fransa ve İtalya'ya değiniliyor. Diğerlerine oranla görece olarak tarımsal anlamda ağır bastığı bu ülkelerin durumu dikkate alınarak, Türkiye açısından bir yaklaşıma varılmak isteniyor.

Gerçekten bugün Ortak Pazar, tarımsal ürünlerin dolaşımı itibarıyla kendisi içinde tam bir çözüme ulaşabilmiş değildir. Özellikle İtalya ve Fransa arasında pek çok çelişkiler olduğu gibi, İtalya'nın genel olarak Topluluk üyesi ülkelerle, aralarındaki mevcut anlaşmalara aykırı olarak davranmak zorunda kaldığı çeşitli zorlukları var.

Topluluk üyesi ülkeler arasında en güçlü durumda bulunan Almanya, Almanya'nın Topluluk dışı üçüncü ülkelere, özel açılımlar göstermek istemesi son

derede anlamlı. Bu açılımlarını gene Türkiye somutundan vermek olanaktı. Türkiye'nin Ortak Pazar'la bir ortaklığı giden süreç içinde bulunması, özde geliştirilmek istenen Türkiye Almanya ilişkilerini Topluluk açısından daha da anlamlı bir duruma getiriyor.

Almanya ile Türkiye, 1975 yılı sonlarına doğru bir "Ekonomik İşbirliği Komitesi" kurdular. Ortak Pazar Anlaşmalarının yanında böyle bir işbirliği ilişkisi son derece dikkate değerlendirilmiştir. Bu komite ilk toplantısını 15 Ekim 1975 de yaptı. Gündemindeki

PAZARI VE ORTAK PAZAR ÇIKMAZI

TÜRKİYE'NİN AZGELİŞMİŞ ÜLKELERLE TİCARİ İLİŞKİ KURMASINI ENGELLEYEN ORTAK PAZAR, TÜRKİYE'NİN İHRACATINA KOLAYLIKLAR SAĞLAMAKTADIR? TEK KELİME İLE YANIT VERMEK GEREKİRSE: HAYIR. TÜRKİYE TARIMSAL YAPIYA SAHİP BİR ÜLKE. SATABİLECEĞİ ÜRÜNLER TARIMSAL. ANCAK MEVCUT ANLAŞMALAR, TÜRKİYE'NİN TARIMSAL ÜRÜNLERİNİ TOPLULUĞA ELVERİŞLİ KOŞULLARDA SATABİLMESİNE OLANAK VERMİYOR.

HERŞEYDEN ÖNCE, ANLAŞMALAR, TÜRKİYE'NİN YERİNE GETİRMESİ GEREKEN YÜKÜMLÜLÜKLERİNİ BİR TAKVİME BAĞLAMIS DEĞİL. ÖZELİKLE TARIMSAL TAVİZLERDE, ORTAK PAZAR, ANLAŞMALARIN GEREĞİ OLARAK MASA BAŞINA DAHI OTURMUYOR, BU YÖNDEKİ TALEPLERİN GÖRÜŞÜLMESİNİ SÜREKLİ ERTELİYOR. BUNA KARŞIN TOPLULUK, SANAYİ ÜRÜNLERİ İTHALATINDA, SIFIR GÜMRÜK UYGULUYOR.

en önemli madde, Türkiye'ye gelecek Alman sermayesine sağlanabilecek kolaylıklardır. Bu konuyla çalışmalarını sürdürüyor.

Daha önce çok yazıldı "Halka Teorisi". Almanya, sözde Arap ülkelerine ihrac etmek üzere, Türkiye'de yatırımlar yapacak. Böylece Türkiye'nin hem istihdam sorunu çözümlenecek, hem de ihracatı artacak. Ancak, Almanya'nın Türkiye Büyükelçisinin, hiç bir zaman unutulmaması gereken bir sözü var. TÜSIAD'ın bir toplantısında vurgulandı. "Türkiye 2000 yılının 80 milyon nüfuslu büyük bir tüketim ülkesidir." Bu cümle Almanya'nın Türkiye'ye bakış açısını vurguluyor. Türkiye, Almanya için sömürülmeye yarayan büyük bir pazardır ve Almanya bu pazar uğruna

ülkelerine açılım yapmak isteyen Türkiye'ye, bunu gerçekleştiriyor. Türkiye'nin bu konuda Ortak Pazar nezdinde girişimleri var. Ancak bugüne kadar olumlu bir sonuç alımlı değil.

Son yapılan girişimle ilgili olarak, Ticaret Bakanlığı'nca son olarak hazırlanan raporda, Ortaklık Komitesi'nde görüşülecek olan Türkiye'ye ilişkin rapor taslağından söz edilerek bu konuya yer veriliyor. Taslakta "olumlu yaklaşımların" bulunduğundan sözeden Ticaret Bakanlığı raporu, ancak istenilen sonuçların elde edilemediğini belirtiyor ve taslağın "bir ön müzade gereğine" yer verdiği vurgulanıyor.

Türkiye'nin üçüncü ülkelerle elverişli ticari ilişkiler kurmasına ilişkin ortaklık bağından doğan bu sınırlamaların giderilmesi, Alman sermayesinin ihracat olanaklarını ileri sürerek Türkiye'ye girmek istemesindeki gerekçeyi havada bırakıyor. Ayrıca gerçek neden, yani, Türkiye'yi büyük bir pazar olarak gören gerçek neden de açığa çıkarıyor.

Bu olgunun bir diğer önemli yanı da, Türkiye'nin nasıl bir bağımlılık ilişkisi içinde olduğunu göstermesidir. Ortak Pazar Anlaşmaları, Türkiye'nin ticari ilişkilerini dahi denetim altına almıştır. Türkiye'nin bu çerçevede Topluluğun onaylamadığı ilişkilerin içine girme olanağı kalmamıştır.

TÜRKİYE - ORTAK PAZAR TİCARİ İLİŞKİLERİ

Türkiye'nin az gelişmiş ülkelerle ticari ilişki kurmasını engelleyen Ortak Pazar, Türkiye'nin ihracatına kolaylıklar sağlamakta mıdır? Tek kelimeyle yanıt vermek gerekirse: Hayır. Türkiye tarımsal yapıya sahip bir ülke. Satılabileceği ürünler tarımsal. Ancak mevcut anlaşmalar, Türkiye'nin tarımsal ürünlerini Topluluğa elverişli koşullarda satılabileceğine olanak vermiyor.

Her şeyden önce, Anlaşmalar, Türkiye'nin yerine getirmesi gereken yükümlülüklerini bir takvime bağlamış değıll. Özellikle tarımsal tavizlerde, Ortak Pazar, anlaşmaların gereğı olarak masa başına dahi oturmuyor. Bu yöndeki taleplerin görüşülmesini sürekli erteliyor. Buna karşın Topluluk, sanayi ürünleri ithalatında, sıfır gümrük uyguluyor. Türkiye'nin neyi satıp neyi satamayacağını

çok iyi bilen Ortak Pazar, pamuk ipliğini sanayi ürününden saymayarak, Türkiye'nin önemli ihracat potansiyeline sahip olduğu bu ürüne gümrük vergisi uyguluyor. Daha da önemlisi, Topluluk üyesi İngiltere'nin, Türkiye çıkışlı pamuk ipliğine uyguladığı miktar kısıtlamasına karşı tavır almıyor.

Türkiye'nin tarım ürünleri için "Yunan Rejimi" uygulanması talebi, Ticaret Bakanlığı'nın raporunda belirtildiğine göre reddediliyor. Raporda "Gerçekten Katma Protokol genellikle Topluluğun yaş meyve ve sebzeler, yağlı maddeler ve meyve ve sebzelerin işlenmesinden sağlanmış ürünler sektörlerine girmekte olan çok sayıda ürün için Türkiye yararına herhangi bir ticari kolaylık öngörmediği" belirtiliyor.

Türkiye ile rekabet edebilecek durumda bulunan, ancak Türkiye gibi, Ortak Pazar'la ortaklığa giden bir yolda bulunmayan Akdeniz ülkeleri, Türkiye'ye orantılı büyük tavizler alabiliyor. Raporda bu konudaki hüküm şöyle veriliyor: "Bu gerçekler karşısında, diğer Akdeniz ülkelerine pek elverişli ticari kolaylıklar tanımış ve tanıyacak Topluluğun, bu ülkelerin sağladıkları preferans marjlarının belirli bir ölçüde giderilebilmesine yönelik Türk zenginleştirme teklifleri ... bütünüyle reddetmiş bulunmaktadır. Üne sürülmesi yanlış olmayacaktır."

Bu alanda verilebilecek pek çok öneriden biri de domates salçasına ilişkin. Yunanistan, bu üründe, muafiyetten, Fas, Tunus, Cezayir, İspanya ve Portekiz % 30 indirimden yararlanırken, Türkiye

halen bu madde üzerinde müzakere halinde. Diğer Akdeniz ülkelerine uygulanan rejim Türkiye'ye uygulanmamaktadır.

SONUÇ

Türkiye - Ortak Pazar ilişkileri, bir bağımlılığın ifadesi olarak başladı ve gelişti. 1963'lerde Ortak Pazar'a giriş kararı alınırken, egemen güçler kendi mantıkları içinde dahi ciddi bir değerlendirme yapmış değillerdi. Yunanistan'ın ortaklık için başvurması, Türkiye'nin de başvurması için yeterli neden olarak görülmüş ve Lozan Anlaşmasına imza atan İbnüdü, 40 yıl sonra bir bağımlılık anlaşmasını imzalamada, bu mantık içinde sakınca görmemiştir.

Ekonomik koşulların böylesine dayatmasına rağmen bugün hâlâ aynı zavallı mantık geçerlidir. Ortak Pazar "Özel İhtisas Komisyonu" raporuna, Dışişleri Bakanlığı'nı temsilen katılan diplomat, rapora koyduğu karşıt görüş yazısında "... nihayet konunun siyasi temeli ile birlikte mütalââ edilmesi zaruret taşır." diyor. Buradaki yaklaşım, Türkiye'nin bağımlılığına ilişkin olmayıp, o her zamanki bilinciği dar görüşlülük çerçevesinde, Türkiye-Yunanistan ilişkilerinde, bağımsızlığı yitirme bahasına taraftar kazanmayı amaçlıyor.

SON ZAMANLARDA PAZAR SORUNU İLE DAHA BÜYÜK ÖLÇÜDE KARŞILAŞAN BAZI SANAYİCİLERİN VE SANAYİ GRUPLARIN AZÇOK YABANCI SERMAYE VE ORTAK PAZARA KARŞI BİR TAVİR ALMALARINI TEMELDEN BİR KARŞI ÇIKIŞ, İLİŞKİLERİ KOPARMA İSTEĞİ DEĞİLDİR: DIŞLA BÜTÜNLEŞMENİN, ÖZ DEŞLEŞME DEMEK OLMADIĞINI, SORTOŞME VE ÇEKİŞMELERLERİNİ İÇERDİĞİNİ GÖSTEREN BİR OLAYDIR.

TİP PROGRAMINDAN

Türkiye daha bir süre, Ortak Pazar ilişkilerini "ilyleştirme" çabalarını sürdüreceğe benzer. Çünkü CHP de bu konuya AP'den farklı yaklaşmıyor. Sanayici kesim, İthalatçıların yaygalarına rağmen, giderek tehlikeli kavrar görünüyor. Ancak bunlar sorunu çözmeye yetmiyor. Gerçek çözüm reçetesi genel sınıflarda. Ortaklığa son verelim.

gerektiğinde Ortak Pazar Anlaşmaları'nın ötesinde ilişkilerle de girer.

TÜRKİYE ÜZERİNDE ORTAK PAZAR DENETİMİ

Alman sermayesinin yalnızca Türkiye'yi sömürmek üzere gelmek istediğini ve Türkiye'nin Ortak Pazar'a bağımlılığını somutlayan bir olgu da, Türkiye'nin özellikle az gelişmiş ülkelerle kuracağı ticari ilişkilerde ortaya çıkıyor. Türkiye ile Ortak Pazar arasındaki mevcut anlaşmalar çerçevesinde, Türkiye, üçüncü ülkelere tanıdığı özel tavizleri aynen topluluğa da uygulamak zorunda.

Bu durumda, Türkiye'nin üçüncü ülkelerle kuracağı ticari ilişkilerde elini kolunu bağlıyor. Özellikle Orta Doğu

HASANÇELEBİ DEMİR ÇELİK TESİSLERİNDE GREV

Malatya İl'i'nin Hekimhan ilçesi dolayları, madencilik bakımından zengin bir bölge. Bu madenlerin bir bölümü öz-zel bir şirketin elinde. Bu şirket, Hekimhan'ın zengin demir rezervlerinin bir bölümünü 15-20 yıldan beri işletiyor.

MTA'da uzun bir süreden sonra bölgede araştırmalarda bulunur. Bu araştırmalar sonucunda, Hekimhan'ın Hasançelebi bölgesinde, zengin demir yatakları rastlanıyor. Türkiye Demir Çelik İşletmeleri Genel Müdürlüğü, bu rezervleri işletmeye karar verir. Hazine- den bunun için fon ayırır. İşyerine, işçi alınır. Çeşitli araştırmalara göre, söz konusu rezerv, tam kapasite ile işletilmeye başlandığında, bölgede binlerce işçi çalışacaktır.

DEV-MADEN-İŞ

Bu arada, Sivas Malatya bölgesindeki maden işçilerinin örgütlenme çalışmaları da sürmektedir. Yördekide madenlerde çalışan işçiler, Genel Merkezi Sivas'ta bulunan TUMBAG-İŞ'e üye oluyor- lence. Sendika, Hasançelebi bölgesinde çalışanlar için Malatya Bölge Çalışma Müdürlüğü'ne başvurur. Yetki alır.

TUMBAG-İŞ, Haziran ayında oluşan Genel Kurul toplantısını yapar. Bu toplantıda sendikadan adı, DEV-MADEN-İŞ olarak değiştirilir. Ayrıca DISK'e katılma kararı alınır. Bu katılmı, DISK'in üçüncü ikolunda üye bulunan MAB-İŞ'e katılarak gerçekleştirilecektir.

Sendika, üyesi işçiler adına toplu iş sözleşmesi görüşmelerini başlatmak üzere Türkiye Demir Çelik İşletmeleri Genel Müdürlüğü'ne çağırda bulunur. Çağırısı alan genel müdür Ruşen Gezici hemen MSP'li Çalışma Bakanı Abdülke- rim Doğru'yu arar. Asıl gelişmeler, bundan sonra başlar.

SENDİKA DUŞMANLARI

Gezici ile Doğru'nun endişeleri belli bir kere sendika hem devrimci, hem de DISK'e katılma kararı alınmış. Yapılacak olan da bellidir: Ne yapıp edip, bazı gerekçeler bularak, bu sendika ile toplu görüşmelere oturulmamalıdır.

Bunun için önce baskı yöntemleri denenir. İşçilere "DEV-MADEN-İŞ'ten ayrılmadıkları takdirde işyerinin kapatılacağı" tehdidi tavrulur. Çoğu köyden gelen işçiler önce bu tehditlerle gerilerler. Ancak sendikann uyarıları sonucunda, gerçekleri anılarlar. Bu durumda, tehditler başarıya ulaşamaz.

Bunun üzerine, yeni tertiplere girişilir. Bunlar da baskı tedbirleridir. Karabük'ten 15 silahlı kişi getirilerek, "bekçi" adı altında işyerine yerleştirilir. Baskılar artar. 3 işçi, gerekçesiz olarak işten atılır. Ancak işçileri yıldırıp caydırma mümkün değildir.

Niyetli olan için çare tükenmez denilir. Yakasını devrimci sendikadan kurtarmak isteyenler başka bir yol denerler bu kez. Genel Müdürlük, sendikaya gönderdiği bir telgrafta, toplu sözleşme görüşmelerine katılmama gerekçesi olarak sunları göstermektedir:

"Malatya Bölge Çalışma Müdürlüğü'nden alınan yetki, TUMBAG-İŞ Sendikasına verilmiştir. Oysa sizin sendikamız DEV-MADEN-İŞ'tir. Ve üyesi bulunmamaktadır."

Böylece, genel müdürlük, ortada iki ayrı sendika varmış gibi tahriyat yapmakta, bir de işçilerin istifa edeceği gibi bir önyargı ile niyeti açığa vurulmaktadır.

İMZALATILMAK İSTENEN İŞ AKTI

Baskılar, başka yönden de sürdürülmüştür. İşçileri hiçbir hak iddia etmeden stabillemek için görülenmiş bir iş akdi imzalatılmaya çalışılır. Bu iş akidine göre, "mesai ve ahvalden memnun kalmadığı takdirde, iş akdinin sona ermesinden önce hak talebinde veya tazminat

ÖRGÜTLENMENİN

talebinde bulunmadan" işçiler işten atılabilecektir. Üstüne üstlük işçiler "kusurlu hareketlerinden ötürü şantiye müdür geçiştirme verilecek zorunda cezaiz kettii kabul etmek" zorundadırlar. Ancak işçiler, bir süreden beri oynanan oyunların farkındadırlar. Sendikalarına dayanarak, bu akdi imzalamama kararı alırlar. Bu oyun da bozulmuştur.

BİLFER ÖRNEĞİ

İşçilerin bilinçli tutumunun ve kararlılığın bir diğer nedeni de 15-20 yıldır bölgede madencilik çalışmalarını sürdüren BILFER adlı özel şirketin ortaya koyduğu örnektir.

Bilfer bir yandan bölgenin madenlerini sömürürken, diğer yandan bölge halkını boğaz tokluğuna çalıştırmaktadır. İşçilere hiç bir güvene vermemekte, işçileri istediği zaman atmakta, kimi zaman ücretlerini dahi vermemektedir. İşçiler Bilfer deneyinden, örgütsüzlüğün, sendikasızlığının ya da patron beslemesi sarı sendikacılığın ne olduğunu somut olarak görebilmektedir.

Bu arada, işçiler karşı tezgahlanan oyunların ardı arkası gelmemektedir. Bu kez yine Karabük'ten bir kaç faşist sendikacı getirilir, işçileri "örgütlemek" üzere bunlar serfer edilür. Ancak, işçiler bu sarı çetepe de gereken dersi verir. Hiç itibar etmez sarı çetenin söylediklerine ve faaliyetine.

SON ÇARE: GREV

Artık DEV.MADEN-İŞ sendikasının bütün bu girişimler karşısında yapabileceği bir tek şey kalmıştır. Grev. Grev kararı alınır. Karar ilgililere duyurulur. Karar 10 Eylül günü uygulamaya konur.

MAB-İŞ, grevi tüm gücü ile desteklemeye karar verir.

DEV.MADEN-İŞ'in Sivas'ta altı aydır süren bir başka grevi daha vardır. Tüm baskılara karşı kırılamaması, tersine Sivas'taki ilericiler kuruğullarına da desteğini alarak sürdürülmektedir. Yeni grev için olumlu bir örnek teşkil etmektedir bu grev.

DEV.MADEN-İŞ Sendikası Genel Başkanı Nedim Sayhüseyinoğlu grev hakkında şunları söylüyor:

"Düzeni ve düzenin çelişkilerini iyi biliyoruz. Yasaları, hukuku, demokrasiyi, demokratik örgütleri tanıyanlarımız onlar. Biz, gücümüzü yükü maden işçilerinden, desteğimizi yörenin ilericilerinden ve güçlerinden alıyoruz. İnanıyoruz ki, emekçiden yana tüm yurtseverler, aydınlar, demokratik örgütler bizi destekleyeceklerdir. İnançlı ve kararlıyız."

BÜĞAY'DA KANUNSUZ LOKAVT

İşverenlerin yasadışı uygulamaları sürüyor. Yasadışı uygulamalar, sendikalaşma girişimlerinin yanısıra, sendika değişikliği devrimci sendikalarda birleşmek isteyenlere karşı da büyük bir koz olarak kullanılıyor işverenlerce. Bunun son örneklerinden bir, Ankara'da Büğay Kolektif Şirketi'nde görüldü. Büğay'da omlarını anlatan bir okuyucu mektubunu sunuyoruz:

"Bizler, Büğay Koll. Şirketi teknik elemanları olarak bir seredir bu işyerinde çalışıyoruz. Yasaların bizlere tanıdığı en doğal hak olan, örgütleri ve sendikal çalışma istemimizi gerçekleştirmek için DISK'e bağlı Sosyal-İŞ Sendikasına bir süre önce başvurduk. Sendikamız, gerekli işlemleri tamamlayarak, geçtiğimiz ayın sonlarında toplu iş sözleşmesi bildiriminde bulundu. Toplu

sözleşme çağırısından sonra, işverenimiz bizlere karşı tutumunda şu gelişmeler oldu:

Büronun müstahdemi olarak çalışan arkadaşımız, işveren tarafından çağırıldı. İşveren, kendisine, bizlere ve sendikamıza akla gelmedik hareketlerde bulundu. Bir de 'sendikadan korkmadığını ve yarin tek tek hesaplaşacağını' söyledi.

Ertesi gün işveren teker teker hepimizi çağırda. Parasal tekliflerle, bu olmadığında baskı ve tehditlerle sendikamız çalışmamız gerektiğini söyledi. İşverenin bu istekleri, bütün işçi arkadaşlarımız tarafından kesinlikle reddedildi.

Aynı günün akşamı, işveren bizleri yeniden topladı. 1976 yılında iş almadığı gerekçesi ile yıllık iznini kullanabilen arkadaşlarımız dahil, 11 kişinin iş akdini feshettiğini söyledi. İşten çıkarma bu sözlerden itibaren geçerli olacaktır. Bun-

dan sonra, çıkış belgelerini ve tazminat kağıtlarını imzalamamızı istedi. Hiç birimiz imza atmadık.

Ertesi gün sabah işyerimize geldiğimizde, işverenin kapalı olduğunu gördük. Bir üst kata çıktık. İşveren Galip Polat'a çağışmak istediğimizi, bildirdik. İşyerini açmasını istedik. Bunun üzerine işveren "sendikamız olarak çağışmak isterseniz buyrun. Yok eğer sendikada isterseniz işleri isten" diye cevapladı bizi.

Bunun üzerine sendikamıza başvurduk. Sendikadan bir yetkili, işverene görüşmek istedi. İşverin'in cevabı ise 'sendikayı içişinin olmadığı, bu nedenle bir sendika yetkilisi ile görüşmeyeceğini' bildirme yolunda oldu.

Böylece işverenin kanunusuz lokavt uygulamaları içinde olduğunu bir tutanakla tesbit ettik. İşverenin yasa dışı tutumuna karşı mücadelemissi sürecektir."

MUGLA'DA İNŞAAT İŞÇİLERİ UYANIYOR

Türkiye'de çalışanların an örgütsüz, bu nedenle de en çok ezilen, sömürülen ve haksızlığa uğrayan kesimlerinden birini inşaat işçileri oluşturuyor. İnşaat işçilerinin çilesini Türkiye'nin dört bir yanında günlük örnekleri ile izlemek mümkün. Muğla'da cereyan edip buraya aktaracaklarımız, yalnızca bir örnek.

Muğla iline bağlı Milas ilçesinin Kıyıkışla köyü, güzel bir köy sayılır. Bir anonim şirket, bir müteahhit aracılığı ile bu köyün en güzel bölümünü, zamanında metre karesi 3.5 TL karşılığı kapatılmış. Şirket buraya villa tipi evler inşa etmek üzere faaliyete geçiyor.

İnşaat 1970-71 yıllarında başlıyor. Halen devam ediyor. İnşaatlananda o günün bu yana yüzlerce işçi, çalışmış, çalışıyor. Bunların hiç bir güvenliği olmadı gibi, üstelik de sendikası. Çeşitli iş kazaları sonucunda gözleri parmaqlarını kaybedenlerin sayısı oldukça kabark.

kahveci Mehmet Bozan, taşaron Rağıp Ocan ve raporlu Adil Kaynak olayı şöyle anlatıyorlar:

"Kahvenin kapısını kırarak içeri girdiler. Başlarında şantiye müdürü Kemal bey, taşaron İbrahim, Recep Doğru vardı. Bunların tümü de patronun adamları. "Vurun, öldürün, denize atın" diye bağryorlardı. Daha sonra Kaynak'ı belki de öldürüp bırakıp gittiler. Nasıl kurtulduğumuz bizler de şaaktık. Patronun adamları çok kalabalık olduklarından müdahale de edemedik."

Ancak bütün bu çabalar, inşaatla çalışan 270 işçiyi de yıldırmıyor. Çiinki gerçekten o kadar ağır koşullarla çalışıyorlar ki, kaybedecekleri çok az şey var. Üstelik bu işçiler, birlik olup sendikalaşmaları halinde patronların gücünü kırabilecekleri de anlıyorlar. Bu nedenle İnşaat-İŞ'e üye oluyorlar. Yıllarca sigortadan istifade edeme-

Örgütsüzlük, bir başka derd. Örneğin, bir patlama sonucu gözünü kaybeden Diyarbakır'lı işçi İzzet Aslan, patronun girişimi ve doktorlarla anlaşması sonucu gözünü "katarakt" nedeni ile kaybettiğine dair rapor alıyor. Baskılar sonucu, örgütsüzlük sonucu böyle durumlarla karşılaşıyor.

Geçenlerde, bu inşaatla ilk kez bir sendikalaşma girişimi oluyor. Patronların tepkisi de çok sert oluyor.

Sendikalaşma girişimlerinin başını çeken Adil Kaynak 19 Ağustos günü patronun adamları tarafından linç edilmeye çalışılıyor. Olayın şahitlerinden

yen, sakatlanmalar dahil, vize kağıdı ile doktor yüzü göremeyen işçiler, kurtuluş yolunun birleşip örgütlenmeden geçtiğini bilincine varıyorlar.

Şimdi anonim şirket kara kara düşünüyor. Devlete ödemesi gereken vergileri ödemeyen, yudurma şirketler kurarak devletten kredi sızdırın, mukavale akşine şirkete iş yapan kimi taşaronların paralarını ödemeyen, işçileri istediği an kovup dövdüren, sendikalaşma girişimlerinin başını çekenler "izli faaliyet" suçlaması ile polise ihbar eden şirket şimdiki işçilerin birleşik gücü karşısında ne yapacağını düşünüyor.

ÖNÜNDEKİ ENGELLER YIKILIYOR

TINAZ PLASTİKTE
İŞÇİLERİN ZAFERİ

İzmir'de Basmane'de, arabalar için far kapağı, buzdolapları için kapak içi, bisikletler için plastik aksam gibi mallar üreten bir fabrika var. 17'si atılmadan önce, sendikasz, toplu sözleşmesiz, güvencesiz 5'i kadın 40 kadar işçi çalışırdı bu fabrikada.

ise şöyle: Önce sendika birinci yıl 10, ikinci yıl 30 TL zam ister. Bu işverence kabul edilir. Bu arada asgari ücretler 1800 TL'sine çıkınca işverence bu zam fazla gelir ve cayar. Ancak 12 TL'si vereceğini söyler. Durum uzlaşırma kuru-luna gider, fakat sonuç alınamaz.

Fabrikada üretim üç vardiya halinde günde 24 saat sürerdi. 31 Ağustos'a kadar. O günün sabahı işçiler zehirli dumanların doldurduğu havalandırma araçlarının olmadığını atelyelerinden çıkıp kapının önüne oturdular.

Uzun bir dönem süren çalışmaları, birikimler üç vardiya, işçiler kimi istemlerde bulunmuşlar, reddedilince de direniş geçmişlerdi.

İstenilip de verilmeden, direnilipte alınan haklar en doğal şeylerdi. Sendikalaşmak, sefalet ücreti diye tanımladıkları ücretlerden kurtulmak, çalışma koşullarını düzeltmek, işverenin karşısına başlarını dik tutmak istiyorlardı.

Lastik-İş'e üye olmuşlar, patronun gösterdiği sarı Kauçuk-İş Sendikasını reddetmişler, DISK üyesi olan Lastik-İş yasalarına uygun olarak yetki alıp işvereni toplu sözleşmeye davet edip işverence de daveti reddedince direniş çıkışları.

Direniş çıkılırken gelişen olaylar

Bu arada işverenin esas adı Tınaz P. lastik olan işyerinin adını, bir gece içinde Ser Plastik A.Ş. olarak değiştirir. Aynı binada, aynı telefon numarasında, aynı işverene ait, aynı üretim araçları. Ama iki ayrı isim. Ne gibi bir yarar umulmuştur bundan bilinmez(!). Oysa bu konuda yasalar çok açıktır. Ve değişen isim, direnen işçileri bağlamaz. Bu arada ham madde temin edecek parann olmayışı, mal talebi azlığı... gibi nedenlerle 17 işçiyi işten uzaklaştırır.

İşte bu gelişim sonuçta direnişle noktalandı. 31 Ağustos gecesi Türkiye İşçi Partili'lerin direniş yerinde nöbet beklerken konuştukları Lastik-İş İzmir şube başkanı Nail Karakaş da direnişin ancak isteklerin alınması ile noktalanacağını söyledi.

Gerçekte de öyle oldu. Çok kısa süren direniş işvereni kolayca dize getirdi. İşçiler neyi nasıl elde edebileceklerini, bu deneyle, daha iyi gördüler.

Nasil olduğunu, son günlerde yapılan seçimlerde tüm memurlar gördü. Ya da göremedi. Göremedi, diyoruz. Çünkü bir çok yerde seçimler için hiç duyuru yapılmadı. Kimi yerlerde ise, son anda ücre köşelere yasak savma kabilinden ilan asıldı.

Ama daha ilginç dolapları seçile-yen daha ilginç örnekler de var. Bayındırık Bakanlık'ındaki seçim 2 Eylül'de yapıldı. Duyuru da diğerleri gibi son gün yapıldı. Ama ne duyuru... Bu "duyuru" nun tarihi, sayısı ve imzası yok. 10 maddesi ise "seçilecek adayların isimleri aşağıdadır" diyor. Altında 9 adet isim. Bunları kim, neye göre saptamış, belli değil. 6 maddede de "seçilen iki adayın dışında isim yazılmaması" isteniyor. Yoksa oy geçersiz olacak.

Sonunda sandıktan geçerken "geçersiz" oylar çıktı. Üzerlerinde başka isim yok, ama "anti demokratik seçimlere hayır" yazısı var. Bu oylar çıktığında ne oldu bilemiyoruz. Çünkü daha sonra sandıkta hemen "sayılmak üzere" başka bir yere götürüldü. Bilinmeyen bir yere.

Görüldüğü gibi, en ufak olasılıklar bile kimilerini pek korkutuyor. Akla gelmedik tedbirler almaya zorluyor. Neden dersiniz?

DISK'E BAĞLI LASTİK-İŞ'E ÜYE OLAN 94 İŞÇİYİ İŞVEREN İŞTEN ATTI

ONYE'DE kuruLU ORER lastik fabrikasında çalışan 94 işçi DISK'e bağlı LASTİK-İŞ sendikasına üye oldukları için isten atıldı.

DISK'e bağlı LASTİK-İŞ sendikası ORER lastik fabrikasında çalışan 106 işçinin sendikalarına geçmeleri üzerine, ORER işverenleriyle Toplu Sözleşme görüşmelerine başladı. İşkolu düzeyinde olan görüşmelerini ilki Ankara'da Çalışma Bakanlığında yapılmış ve taraflar ikinci görüşmenin Samsun'da DISK toplantı salonunda yapılmasını kararlaştır-malarını rağmen ORER işverenleri sendikadan sözleşme için yaptıkları tüm çağrılara cevap vermemişler.

Bir taraftan sendikadan çağrılarını cevapsız bırakan işverenler, diğer taraftan, işçiler üzerine baskı kurmaya başlamış ve işçilerin LASTİK-İŞ'ten ayrılmalarını, KAUCUK-İŞ'e geçtikleri takdirde istediklerini vereceğini söylemeye başlamıştır. İşçileri bu yönden sendikalaşmaktan istifa ettirmeye muaffak olmayan işveren bu kez, işçilerin üzerine özel arabasıyla yürümüş ve bir işçiyi yaralamıştır.

İşçiler üzerine kurduğu bu baskılardan bir sonuç alamayan ORER işverenleri, işçilerin çalışmakta olduğu saatte fabrikaya giderek şartleri indirmiş ve işçilere lokavt yaptığını, 94 işçiyi işten çıkardığını söyleyerek fabrikayı kapatmıştır.

LASTİK-İŞ Samsun bölge temsilcisi işverenin kanunsuz lokavt yaptığını tesbit etmiş, ORER işverenlerini savcılığa şikayet ederek, mahkemeye başvurmuştur. İşverenin kanunsuz lokavtı karşısında alınmayacaklarını söyleyen işçiler, haklarını almaya kadar fabrikadan önünden ayrılmayacaklarını ve işverenlerin bu gibi kanunsuz eylemlerini kendilerinin yıldırmayacağını bildirmişlerdir.

CEPHE USULÜ HÜR İRADE NASIL TECELLİ EDİYOR?

Devlet Personel Dairesi adlı bir kuruluş var. Bu kuruluş, bir anlamda memurların kaderini belirliyor ve onların

geleceğini elinde tutuyor.

Bu kuruluşun başkanı ve sekreteri hükümet tarafından atanıyor. Ayrıca, Millî Savunma ve Millî Eğitim Bakanlıklarının gösterdiği ikişer kişi arasından bakanlar kurulu iki kişiyi seçiyor. Etti dört. Geriye iki üyelik kalıyor. Bunlardan biri, Yüksek Murakabe Heyeti'nden geliyor. Diğeri ise memur temsilcisi.

Bu koşullarda, Devlet Personel Dairesi'nden, hükümetin isteği dışında, hükümetin temsil ettiği çıkarlara aykırı karar çıkma olanağı yok. Ancak, ege-men çevreler bu kadar garanti ile de yetinmemişler. Anlaşılan, Daire'den hiç çatlık ses çıkmasını istiyorlar. Bu nedenle olacak seçilen memur temsilcisi için şu koşullar aranıyor: "her bakanlığın merkez teşkilatında çalışan memurlarca merkez daire ve kuruluşlarda en az 10 yıl hizmet etmiş yüksek tahsilli, bilgi ve tecrübeleri ile mütemayiz kimseler arasından seçilecek ikişer üyeden oluşacak bir kurul tarafından gösterilecek iki memur aday arasından bakanlar kurulunca atılır"

10683 sayılı devlet personel dairesi kanunu böyle diyor. Yani iş, daha da sağlama bağlanmış oluyor. Çünkü, öyle sürülmeden, kıyılmadan merkezde 10 yıl dan çok hizmet görebilmek, her babayığidin harcı değil.

Evet, gerçekten zor. Ama diyelim ki olanaksız değil. Ya ortaya memurların gerçek temsilcisi niteliğinde adaylar çıkarsa ne olacak? Onun için işi kaynağından sağlama bağlamak istemişler.

NE İSTEDİNİZ DE YAPMADIK!

MAO ÖLDÜ

MEHMET AKOZER

40 yılı aşkın süredir Çin Komünist Partisi'nin en yüksek yöneticiliği görevinde bulunan Mao Zedung, 9 Eylül günü sabaha karşı öldü. Yaşamı Çin halkının tarihinde büyük sonuçlar doğuran Mao'nun ölümü, gerek sosyalist gerekse kapitalist dünyada aynı çapta yankılar uyandırdı.

DEVLET BAŞKANLIĞINA DOĞRU

Mao Zedung, 1893 yılında Çin'in Hunan eyaletinde bir köylü ailesinin oğlu olarak doğmuştu. Öğrenimini Pekin Üniversitesinde tamamlayan Mao, bilimsel sosyalizm konusundaki bilgisini, o yıllarda kitaplardan "biraz" edindiği nelerde bir gazeteciyeye açıklayacaktı. Mao, Çin Komünist Partisi'nin 1921 yılında yapılan kuruluş kongresinde yer aldı. 1925 yılında, Tüm Çin Köylü Birliği'nin yöneticisi oldu. Kan Kay Şek ve kuvvetlerinin sosyalistlere karşı giriştiği kıyım döneminde ÇKP içinde Komintern'in önerilerinin uygulanması konusunda başlayan tartışmalarda, Mao'nun eklektik tutumu dikkati çekti. Partinin 1928'teki 6. Kongresi, Komintern doğrultusunun doğrulanması biçiminde sonuçlandı. Ancak, 1935-36 yıllarındaki Uzun Yürüyüş sırasında Mao Zedung ve arkadaşları, belli başlı yöneticileri faşistler tarafından öldürülen ÇKP'nin yönetiminde önemli konumlara geldiler. Mao Politik Büro Başkanlığına getirildi.

Hitler faşizminin ve Japon militarizminin dünya çapında yeniliğe uğratılmasından sonra, ÇKP'nin önderliğindeki Ulusal Kurtuluş Ordusu, Kuomintang gerillerini Çin'den kovdu. 1 Ekim 1949'da Çin Halk Cumhuriyeti kuruldu ve Mao Zedung ÇHC'nin devlet başkanlığına getirildi. Çin'deki antiemperyalist, anti-feodal devrimin zaferinden sonra, sosyalizmin temellerinin atılmasında önemli aşamalar geride bırakıldı.

8. VE 9. KONGRELER

1956 yılında yapılan ÇKP'nin 8. kongresinde, Parti içindeki milliyetçi ve şoven eğilimler sert bir biçimde eleştirildi. Partinin Çin ve dış politikasındaki hedefler şöyle saptı: "Halkın yaşamının maddi ve kültürel gereksinimlerinin en iyi biçimde karşılanması" ve "büyük Sovyetler Birliği ve Halk Demokratileri ile sonuz ve bozulmaz kardeşçe dostluğun güçlendirilmesi". Ancak, kongreden kısa süre sonra, Mao'nun liderliğindeki yönetimin, bunun karşılığında bir çizgiye yöneldiği görüldü. Bu dönemde Mao Zedung, devlet başkanlığından ayrılarak parti "Başkanlığı" mevkiine getirildi.

ÇKP'nin 9. kongresi, öncesinden ancak 13 yıl sonra yapılacaktı. Bu dönem "kültür devrimi" olarak nitelenebilir, gerçekte ise Parti'ye "yeni bir biçim" vermeyi amaçlayan hareketin, Mao'nun partideki kesin etkinliğini kurduğu bir dönem oldu.

MAOİZM

Mao Zedung, ÇKP'ni uluslararası işçi sınıfı hareketinden uzaklaştıran milliyetçi sapmaya da adını verdi. Bu sapma, uluslararası bir nitelik kazanarak, hemen bütün ülkelerin işçi sınıfı hareketlerinin karşısına belirli bir örgütlenmeyle bölücü amaçlara dikildi. Bu sapmanın ÇHC'nin devlet politikasına

damgasını vurmaya, ÇHC, diğer sosyalist ülkelere ve başta SSCB aleyhine, giderek onları hedef alan ve emperyalizmle saf tutan, bir doğrultuya sokuldu.

Mao'nun adını verdiği bu uluslararası sapmayı, Maoizmi, Mao'nun kişiliğinde, kişisel yanılgılarında bulmak ve orada sınırlamak mümkün değildir. Maoizm olgusunun gelişmesinde, Mao'nun kişiliği ve eylemleri, parti içindeki milliyetçi akımla bütünleştiği ölçüde etken olmuştur. Mao'nun kişisel düşüncelerinin ve eyleminin gelişmesi, küçük burjuvazinin sınıfsal içgüdülerini taşıyan bir devrimci ile, onyıllar boyunca enternasyonalist doğrultuya sıkıca bağlı kalan bir Parti'de liderlik durumuna ulaşmak için çalışan bir ÇKP üyesinin bileşimini yansıtır. Maoizmin eleştirisi ve ona karşı mücadele ise, Çin'in koşullarında somutlaştığı küçük burjuva milliyetçi çizginin eleştirisi ve ona karşı ideolojik ve politik mücadeledir.

ÇİN HALKINA KARŞI DEĞİL

Başka türlü de söyleyebiliriz: Maoizme karşı verilen ve sürdürülecek mücadele, Çin Halk Cumhuriyeti'nin ilk devlet başkanına, Çin Komünist Partisi'ne karşı bir mücadele olmamıştır. Amaç, Çin'in, Çin halkının soyutlanması, Çin devletinin bölünmesi değildir. Tam tersine, Çin halkının partisi önderliğinde gerçekleştirildiği devrim ve sosyalist toplumun, ÇKP'nin parçalanarak istenen birliğinin savunulmasıdır.

MAO'NUN KİŞİLİĞİ VE MAOİZM

Mao'nun kişiliği de Mao'cu sapmanın gelişmesinde belirleyici rol oynadı. Bu, yalnız onun bilinçli eylemlerinden ibaret değildi. Mao'nun kişiliği, Mao'cu oportünizmi eylem kılavuzu edinen milliyetçi grupların sağlam dayanağı olageldi. Mao'nun hem teşvikçisi hem de asıl kazancı olduğu gruplararası etkinlik mücadelesi, son dönemlerde Çin halkının büyük ekonomik ve toplumsal kayıplara katlanmasına ve ulusal birliğini sarsılmasına yol açtı. Ayrıca, partinin emekçilerden uzaklaşmasına ortam sağlayan bu kutuplaşmalar, Çin'i sosyalizmden saptırarak isteyen uluslararası kapitalizm güçlerine verilen bir güvence işlevini de gördü.

Dünyadaki güçler dengesinin olumlu dönüşümünde büyük önemi olan Çin Devrimi'nin Mao'nun kişiliğiyle özdeşleştirilmesi tutumu da, Çin'i dünya sosyalist sisteminden ve uluslararası işçi sınıfı hareketinden uzaklaştırma çabalarında yaradı. Gerçekte Çin işçi sınıfının inkar mücadelesi, uluslararası işçi sınıfı hareketinin kolektif olarak oluşturduğu mücadele stratejisinin, tutarlı biçimde Çin'deki sınıf ilişkilerine uygulanmaması sonucu olmuştu. Bunda belirleyici unsur, kuşkusuz Çin işçi sınıfının ve onun partisinin gücü oldu. Fakat bu gücün de, ancak enternasyonalist doğrultuyu izleyen ÇKP güçlerinin eylemiyle hayata geçirildiği reddedilemezdi.

KÜÇÜK BURJUVAZİNİN ETKİSİ

Mao çizgisinin gelişmesindeki dönüm noktası, II. Dünya Savaşı'ndan son-

ra dünyada ve uluslararası işçi sınıfı hareketinde oluşan köklü değişikliklerin kavranmaması oldu. Yeni koşullar, bir yandan dünya sosyalist sisteminin pekiştirilmesini, diğer yandan da sosyalist sisteme yeni katılan ülkelerde işçi sınıfının emekçi kitleler üzerindeki öncülük rolünün güçlendirilmesini gerektiriyordu. Oysa, Çin küçük burjuvazisinin en geri unsurlarının bilinç düzeyini yansıtan milliyetçiliğin taşıyıcısı eğilimin ÇKP'nin işçi sınıfıyla başını zayıflatması, bu görevin yerine getirilememesine neden oldu. ÇKP'nin 8. kongresinde alınan karar, bu doğrultuya karşı yapılan son uyarıydı: "Proleter olmayan ideolojinin etkilerine boyun eğilecek, bömürlemeye ve kendi kendini tatmine kapılacak ve alçakgönüllülükle öğrenmeye son verilecek olursa, daha önce de olduğu gibi partimiz subjektivizm belâsından kurtulamayacaktır. Yaşam boyunca voluntarizmi kişiliğiyle birleştiren Mao Zedung, kişiliği adına elde ettiği otoriteden yararlanarak, bu yarıdan sınımlayı ve milliyetçi grubu partinin iradesinden kurtarmayı başardı.

Daha sonraki gelişmeler, bilimsel sosyalizme yerine küçük burjuva ütopyacılığın Parti çizgisine hakim olmasının bir kronolojisi niteliğinde oldu.

DARBOĞAZIN EN DAR BÖLGESİ

Çin işçi sınıfının birliğinin savunulması için, bundan sonra da Mao'cu düşünce tarzına karşı mücadele ivedilmesini koruyacak. Maoizme karşı mücadele, Çin işçi sınıfının ve halkının, ülkelerinde sosyalizmi kurmada kendi koşullarına uygun bir yol izlemelerine karşı çıkmak değildir. Çin'deki sosyalist toplum ilişkilerinin dışardan yargı-

lanması anlamına da gelmemektedir. Tersine, Çin'de, sosyalist sistemin desteğiyle ve ÇKP'nin öncülüğünde sosyalizmin güçlü temellerinin atılması olmasa, küçük burjuva milliyetçisi çizginin işçi sınıfına daha büyük zararlar vermesini önüne geçebilmiştir.

Mao'nun ölümüyle birlikte, Çin Komünist Partisi ve Çin halkı, uzun süredir sokulduğu darboğazın en nazik bölgesine adım atmış oluyor. Bu darboğazdan çıkışın yolunu, Çin halkının ve ÇKP'nin bilimsel sosyalist temelde birliğini sağlama yolunu, işçi sınıfı çecektir.

ZO HADEREK:

"BAAS YÖNETİMİ, ANTIEMPERYALİST CEPHEDE YENİ BİR YARIK AÇMIŞTIR"

İsrail Komünist Partisi'nin yayın organı "Zo Haderek" gazetesinde yayınlanan bir başyazıda, Baas partisinin yönetici kanadının, antiemperyalist Arap cephesinde yeni bir yarık açtığı belirtilmiştir. Yazıda, Lübnan halkının, kendi geleceğini serbestçe kararlaştırması istendi.

İsrail hükümetinin ve Washington'un Lübnan'da Suriye ordusu tarafından aktılan kandan duydukları hoşnutluğa dikkat çekilen yazıda; "bu durum Lübnan'da sürdürülen katliamın kimlerin çıkarına olduğunu göstermektedir" denildi. Başyazıya şöyle devam edildi:

"İsrail'de bugün Filistin halkının kanununun aktılmasından sevince kapılanlar, 1970'de Ürdün'deki Kara Eylül katliamına alışık tutmuş olanların siyasi amaçlarını sergilemişlerdir. Birbirinin aynı olan bu çerelelerin düşüncesi, ötedenberi, Filistin Arap halkının ulusal varlığını ortadan kaldırmak ve böylece Arap topraklarındaki işgalin önemli bir sorun çıkmadan sürdürülmesine olanak sağlamak olmuştur. Ancak olaylar başka yönde gelişmiştir. Filistin Arap halkının ve O'nun kurtuluş hareketinin (FKO'nun), gerek Arap dünyasındaki gerekse uluslararası düzeydeki konumu, beklemedik biçimde güçlenmiştir. "Bugün de Lübnan'da aktılan Filistin'i kanyula iştehi kabanara, balank euda balık aulayabileceğini ve toprak işgalının sürdürülebilirliğini sanan çerelelere, yine 1973 Ekim'iñ benzer bir askeri felakete ortam hazırladıklarını hatırlatmak isteriz.

"Dünyada, Filistin halkının ulusal varlığını ortadan kaldıracak ve 1967'de İsrail'in ele geçirdiği topraklardaki işgali sürdürebilecek hiçbir güç yoktur. Zamanın ihtiyacı adı ve sürekliliği barıştır. Bu dün de böyleydi, şimdi de böyledir. Siyagal ya da askeri maceralar, İsrail'i ancak ulusal bir felakete sürükleyecektir.

"Suriye müdahalesi sonucunda Lübnan'daki durumun kötüleşmesine gelinece. Akli başında hiç kimsa, bu müdahalenin, iddia edildiği gibi kan dökülmesine son vermekle bir işişi olmadığını, aksine bunu ağırlaştırdığını inkar edemez.

"Suriye Baas Partisi'nin yönetiminde sözü geçenlerin tutumu, antiemperyalist Arap cephesinde yeni bir yarığın açılmasına yol açmıştır. Bu tutumun diğer bir sonucu da, dünya kamuoyunun dikkatlerinin Ortadoğu'daki temel bunalımdan ve bunalımın adilce ve sağlam biçimde çözümü için çabaları yoğunlaştırma gereğinden saptırmasıdır.

"Lübnan'ın iç sorunlarının çözümü yalnızca Lübnan'a bırakılmaldır."

"ROMALILARI SPEKÜLATÖRLERDEN KURTARMAK GEREKLİ"

ROMA'NIN İKP LİSTESİNDEN SEÇİLEN YENİ BELEDİYE BAŞKANI: "SANAT TARİHİNDE BENİMSİDİĞİM METODOLOJİ MARKSİST METODOLOJİDİR. ROMA'NIN TARİHSEL BİR MERKEZ OLMASI KONUSU, YALNIZCA YAPILARIN KORUNMASI KONUSU DEĞİLDİR. SORUN, BU "TARİHSEL MERKEZ"İ, KENTİ YAŞAYAN GERÇEKLİĞİ İÇİNE YERLEŞTİREBİLMEKTİR. BAŞKA BİR DEYİŞLE ŞUDUR: KENTİN HAKIKİ KARAKTERİNİ, GERÇEKLİĞİNİ KORUYABİLMEK İÇİN, HERŞEYDEN ÖNCE ONUN TOPLUMSAL İÇERİĞİNİN DEĞERİNİ VERMEK, ORADA ÖTEDENBERİ YAŞAYAN HALKI KORUMAK VE BUNUN İÇİN DE SPEKÜLATÖRLERİN SALDIRISINDAN KURTARMAK GEREKİR."

Roma Belediye başkanı, yardımcılar ile birlikte.

20 Haziran'da yapılan seçimlerden sonra, 9 Ağustos'ta İtalyan Komünist Partisi listesinden Roma Belediye Başkanlığına seçilen Giulio Carlo Argan, İtalyan başkentinin tarihinde açılan bu yeni dönem üzerindeki görüşlerini açıkladı. Uluslararası üne sahip bir sanat tarihçisi olan Argan, 30 yıldan bu yana ilk kez Roma'da işbaşına gelen bir "sol" belediye meclisinin başkanı.

Yaşamının tümüne yakını Roma'da geçiren Giulio Argan, Roma'nın mimarisine ve şehir durumu üzerine incelemeleriyle tanınıyor. Roma'da, kentin 3 milyon sakininden 600 bini, su, elektrik ve çoğunlukla lağım düzeninden yoksun "kondü"larda yaşıyor. Kentte 250 bin işsiz bulunduğu hesaplanıyor. Kentin bütçe açığı ise 4300 milyar liralı aşmış durumda. (86 milyar TL).

Prof. Argan kentin bu durumunu şöyle yorumluyor:

"Roma matiyesi o denli acınacak durumda ki, kentin en büyük zenginliklerinin kentteki eski eserler olduğunu söyleyebilirim. Bu nedenle Roma belediye başkanının bir eski eserler uzmanı olması garip değil galiba..."

KÜLTÜR, HALKIN VARLIĞINI İLGİLENDİREN HERŞEYDİR.

"Sanat tarihçisi olmam, beni Roma'nın tarihsel yönlerine karşı özellikle duyarlı hale getiriyor. Ancak sorunun tek yönü bu değil elbette. Bildiğiniz gibi, sanat tarihinde benimsediğim metodoloji Marksist metodolojidir. Kanımca Roma'nın tarihsel bir merkez olması konusu, yalnızca yapıların ve kalıntılarının korunması konusu değildir. Sorun, bu "tarihsel merkez"i, kentin yaşayan gerçekliğinin içine yerleştirebilmektir. Başka bir deyişle bunu belirtebilirim: Kentin hakiki karakterini, gerçekliğini koruyabilmek için, herşeyden önce onun toplumsal içeriğinin değerini vermek, orada ötedenberi yaşayan halkı korumak ve bunun içinde spekülato-

lerin saldırısından kurtarmak gerekiyor."

"Kültür yalnızca kitaplar değildir. Bir halkın varlığını ilgilendiren herşeydir. Bir kentin kültürel varlıklarını korumak gerekirse, öncelikle o kentin halkının varlığını dikkate almak zorundadır."

"Dolayısıyla önümüzdeki görevin, kenti restore eden bir uzmanın görevi olduğu kanısında değilim. Tam tersine, benim görevim ve isteğim, bir kültürün yeniden doğmasını sağlamaktır."

KİMLİĞİ BULUNMAYAN ROMA

Roma belediye başkanı Prof. Argan, Roma'nın bütün kentlerden ayrı bir kentmiş gibi değerlendirilmesine de şöyle karşı çıkıyor: "Roma'nın gerçek bir kent haline gelebilmesi için, O'nun bütün kentlerden farklı, kutsal, evrensel ve sonsuz bir kent olduğu aldatmamasından da kurtulmak gereklidir." Bilindiği gibi Roma'nın hristiyanlığı gelişmesinde özel bir yeri olmuş, Papalık Roma kentinin sınırları içinde yerleşmişti. Bu nedenle Hristiyanlık ideolojisi, Roma'nın ilahi özellikleri bulunan bir kent olduğu aldatmamasını yaymakta yarar görmüştü.

Giulio Carlo Argan, kent hakkındaki görüşlerini daha sonra şöyle açıklıyor: "Roma, kimliğini bulamama bunalımı içindedir. Bu bunalım, kentin uluslararası bir merkez olmasıyla, kent halkının büyük kesiminin yaşam koşullarındaki sefalet arasındaki çelişkiye somutlanıyor. Kentin genişlemesi, kent halkını, geçkondukların utanılacak sefaletine doğru adeta püskürtüyor."

Spekülatoörlerin yoğun faaliyeti nedeniyle son yıllarda büttünüyle geliş-güzel bir gelişme gösteren Roma'nın yeni belediye başkanı, sözlerini şöyle devam ediyor: "Hristiyan-demokrat belediye-nin ve iktidarın desteğiyle gelişen gayrimenkul spekülasyonu yenilebilmek, Roma'ya hemen bir rönesans getiresek bile, sanırım O'nu şifaya yaklaşturabileceğiz."

"Roma halkı, kentin sorunlarına getirilecek çözümün politik bir çözüm olduğunu kavramıştır. Gayrimenkul spekülasyonu kentlerin ezeli düşmanıdır, ve gayrimenkul spekülasyonunun en büyük düşmanı da Komünist Partisi'dir."

İ.K.P. VE ROMA

İtalyan Komünist Partisi'nin üyesi olmayan G.C. Argan, bununla birlikte, ülkenin bunalımdan çıkarılabilmesi için İ.K.P'nin yanında çalışmanın zorunlu olduğunu görüşüyle Parti'nin listesinden seçilmeye katılmıştı. Argan bu konuda şöyle diyor: "Bir siyasal parti, bir kültür adanını, yönetim içinde siyasal sorumluluklar ilk kez almaya çağırıyor. Doğrusu İtalya'da bu cesareti gösterebilecek olan birtek parti vardır: Komünist Partisi."

İ.K.P. yönetimi üyesi ve Parti'nin Roma federasyonunun sekreteri Luigi

Petrosselli, Argan'ın Parti listesinden aday gösterilmesinin nedenini seçim döneminde şöyle açıklamıştır: "Argan'ın adaylığı, komünistlerin birlik politikasını en iyi biçimde dile getirmektedir. Bunun yanı sıra, Argan'ın kişiliğinin de ötesinde, politika ile kültür arasındaki ilişkileri ortaya koyarak, Roma'nın ihtiyaç duyduğu yeni belediyenin azmini, ciddiyetini ve kalitesini de belirlemektedir. Kentteki yozlaşmanın, ekonomik, toplumsal, kültürel ve ahlaki gerilemenin ortaya koyduğu tehlikeler büyüktür. Fakat biz, bu kentte, siyasal bir değişimi arzulayan güçlerin var olduğunu biliyoruz. Bunlar en başta, toplumun en sağlıklı güçleri olan işçi sınıfı ve emekçilerdir. Ancak, kentteki oligarşiye, spekülasyona, parazitliğe, keyfilliğe ve hristiyan-demokrat iktidara organik bağlı olan "kent hastalıkları"na karşı mücadelede, başka toplumsal tabakalar da birleşmiştir."

BREJNEV:

"LAOS'UN SOSYALİZME YÖNELİŞİ, ENTERNASYONALİST BİR TUTUM İZLEYEN PARTİ'NİN BAŞARISIDIR"

Soyvetler Birliği'ni ziyaret eden Laos Halkçı Devrimci Partisi MK Genel Sekreteri ve Laos Demokratik Halk Cumhuriyeti Başbakanı Keyson Fomvihan'la SBKP Genel Sekreteri L. Brejnev arasında 6 Eylül'de bir görüşme yapıldı. Görüşmede, Laos'ta ulusal demokratik devrimin zaferinden itibaren sonra sosyalist toplumun temellerinin atılmasının sorunları önemli bir yer tuttu.

Brejnev'le Fomvihan arasındaki görüşmeye SBKP Sekreteryası üyesi M. A. Suslov da katıldı. Fomvihan, Laos devrimin stratejik görevinin sosyalizmin kurulması olduğunu belirtti. Fomvihan'ın, Laos'ta devrimin gelişmesine gösterdikleri yardım nedeniyle teşekkürlerini ilettiliği L.I. Brejnev de, Laos'un özgürlüğüne kavuştuktan sonra sosyalizme yönelmesinin çağımızın özünü yansıttığını söyledi.

Brejnev şöyle dedi:

"Laos halkı sosyalist toplum esaslarının kurulması yolunu tutmuştur. Ülkenin kaderinde bu tarihi dönemeç, çağımızın, derin devrimci değişimler çağının özünü yansıtmaktadır. Bu tarihi dönemeç, özgürlük ve ilerleme yolunun, sonuçta sosyalizm yolu olduğunu bir kez daha doğrulamaktadır."

"Laos halkı, bu zaferi, öncelikle, savaşta öncülüğü yürüten ve kararlı biçimde Marksist-Leninist ve proletar enternasyonalist bir tutum izleyen Halkçı Devrimci Parti'ye borçludur."

Soyvet-Laos görüşmelerinde Laos'un uluslararası ortamda oynayacağı rol üzerinde de duruldu. L. Brejnev bu konuda sınırlı belirtti: "Laos Demokratik Halk Cumhuriyeti'nin uluslararası faaliyeti, sosyalist Vietnam'la birlikte, bugün Gneydoğu Asya'da barış, ulusal kurtuluş ve toplumsal ilerleme dava sunan ileri kolu rolünü üstlenmektedir."

YÜRÜYÜŞÜN 70. SAYISINDA ARKADAŞIMIZ MESUT ODMAN'IN ADALET AĞAOĞLU'NUN "FİKRİMİN İNCE GÜLÜ" ADLI ROMANINA İLİŞKİN BİR ELEŞTİRİSİ YER ALDI. BU ELEŞTİRİDE SÖZÜ EDİLEN NOKTALARLA İLGİLİ OLARAK YÜRÜYÜŞ ADALET AĞAOĞLU'NUN GÖRÜŞLERİNE BAŞVURDU. AĞAOĞLU İLE YAPILAN KONUŞMAYI OKURLARIMIZA SUNUYORUZ.

Mesut Odman, dergimizin 10 Ağustos 1976 günlü 70. Sayısında son romanınız "Fikrimin İnce Gülü" üstündeki görüşlerinizi özetledi. Bu yazıyı okudunuz mu?

— Okudum, evet.

Odman, yazısında romanın önemi ve başarısı yanısıra gördüğü bazı eksikliklere de değinir. Belirtilen bu eksiklikler konusunda siz ne düşünüyorsunuz?

— Önce şunu belirtmeliyim: Yürüyüş, genellikle işçi kesimini aydınlatmaya yönelik bir dergi. Yürüyüş okur da, gerçekte geleceğin okuru. Bu nedenle özel bir önem taşıyan bu okur, doğallıkla günümüz yazar için de özel önem taşımakta. Böyle bir derginin, okurunun dikkatini siyasal, ekonomik alanlara çekme, onu bu alanlarda daha aydınlık kılmaya çalışması, edebiyat alanına da yönelmesi, bu alana da verilmesi mutlak gerekli önemi vermesi kaçınılmazdır. Ancak, bu olumlu tutumun, sanatı, edebiyatı kendinden kopararak salt ideolojik düzeye açılmaya kalkmak gibi bir sancıyla yaradın zarara dönüşmemesi, geleceğin okurunu özü zenginliklerle donatarak sağlıklı bir biçimde yönlendirebilmesi için de dikkatle izlenmesi gerekli. Yazdıklarımı ayrıca açıklamaktan elimden geldiğince kaçınmama, yazdıklarım üstünde yazılanlara da kendi süzgeçimden geçirmeye yetenimiyi seçmeye karşın, şimdiki durumda olduğu gibi, bazı özel önem taşıyan durumlarda konuşmayı da görev sayıyorum. Bu sorunuz karşısında beni sessiz kalmamaya zorlayan başka nedenler de var. "Fikrimin İnce Gülü"nde, oluşmakta olan yeni okurum, romanda ele alınan durumu, sanatın temel niteliklerinden koparmaksızın kavramasını amaçlamam gibi. Özellikle hiç "incelmemiş" bir roman kahramanı ile bu roman kahramanının hiç "incelmemiş" çevresi ve her tür "incelmislikten" yoksun bir toplum görünümü çerçevesinde bile yazara düşen bu "bireşim inceliğini" sağlamayı amaçlamamış olmam gibi. Böylece, —onaylanmasın, onaylanmasın— romana, çağdaş edebiyat sorunlarıyla ilgili olarak yazın görüşlerini, savını kapsayan ikinci bir görevi de yüklemiş olmam gibi. (Ölmeye Yatmak'da da, bu roman anlattığını "nasıl anlatmak?" sorusuna da bir yanıt vererek gerçekleştirmeye çalışmışım.)

Bu genel girişten sonra, Mesut Odman'ın yazısında değindiği eksiklikler üzerinde özetle duralım şimdiki:

"Yazar, Bayram'ın durumunu sergilemek, onun Balkıza —arabasıyla— ilişkilerini anlatmakta büyük başarı gösteriyor... Bayram, birkaç yerde, çocukluğundan beri kendisiyle "İncegül Bay-

ram", "Deloğan", "Ayrıncı yok içmeye..." diye alay edildikten söz ediyor. Ancak bunlar, onun, romanın başlarıyla saptadığı durumunu anlamak için yeterli ve fazla inandırıcı değil. Bayram'ın yaptığı onca işi salt buna bağlamak, onu fazla atipik hale getirir. Bu noktada, romanın Bayram'a ilişkin olarak bize sunduğu verilerde bir eksiklik olduğu söylenebilir."

Evet. Mesut Odman'ın "Fikrimin İnce Gülü"nde bulduğu birinci eksiklik bu. Böylece, burada roman kişinin durumunun, kaynakları yeterince açıklanmamış "özel" bir "hastalık" olduğu belirtilmeye çalışılıyor. Oysa, "Fikrimin

12 MART'A GEREKTİĞİ YERDE, GEREKTİĞİ KADAR YER VERMELİYİZ. YAŞAMIMIZ SALT BU MERKEZDEN YÖNELTİLMEMELİ. BU, AYRI BİR HASTALANMAYA YOL AÇARLIR ÇÜNKÜ. YAŞANAN HER ŞEY BİR DENEY ÖNEMLİ TAŞIMALI AMA, BEYİNLERDE SÜREKLİ DÖNEN BİR PLAK OLAMAMALI. BİZ 12 MART'I UNUTAMAYIZ. FAKAT HERŞEYİN MERKEZİNE 12 MART'I ALARAK DA YENİ ÇEMBERLER KIRAMAYIZ.

İnce Gülü"nde Bayram'ı Bayram yapan dış etkilerle bu dış etkilerin bu roman kişisinde işleşmesi durumu salt kendisine takılan bu adlarla ilgili değil. Belki de en az bunlarla ilgili. Bayram'a takılan bu adlar, hemen hemen bir başlangıç değil, bir sonuç. Tüketici karayolu boyunca Bayram'ın içinde bulunduğu maddi nesnel koşullar gereği bir an eskime, bir an yakma; bir üç yıl öncesine, bir beş gün öncesine sıçrayan (her sıçrayış, şu an içinde yaşadığı durumda Bayram'ın kendinde yansımaları ve yansımada bularak) belleği okurun bilincinde şunları taşıyor olmalı: 1) Bayram, henüz beş yaşında bir köy çocuğu iken, köylünün kendisini kurtaracağını umduğu bir siyasal parti lideri önünde koyun gibi kurban edilebileceğini duymuştur. 1950 seçimleri arifesinde, tek parti döneminin yönetim tutumundan bunalmış bir köy topraklısının, tek parti döneminden bunaldığı bile açığa vuramıyacak denli sindirilmiş, korkutulmuş bir köy topraklısına (Bayram'ın amcasına), onu kendi siyasal tercihine doğru çekmek için (DP ye oy vermesi için onun da) osıralar henüz beş yaşında olan ana-sız-babasız bir Bayram'ın önünde... (sayesinde) altına bir taksit çek de, baktı zaman şu Bayram'ı nasıl kurban ettiririm sana Menderes'in önünde" dediği yer alıyor romanda. Küçükük bir çocuğun içine en onulmaz korku tohumunu, hayatından korkmaya başlamasını tohumunun böylece atılmış olduğunu unutmamak gerek. Korkunç bir korkudur bu. Her yeni korkuyla, her yeni tutamaksızlık çoğalan ve Bayram'ın

"yaptığı onca işe" temellik eden bir korkudur. Bayram'ın nasıl Bayramlaştığını açıklayan temel etkilerden biri, işte bu ilk sarıslığıdır. 2) Bayram'ın "kurban edileceğini" kulaklarıyla duymasının ardından şu oluyor romana göre: Çok geçmeden, Bayram'ın köyüne oy toplamak için mavi bir Ford'la bir partili geliyor. Köye ilk arabanın girişi. Ama Bayram için bu, artık aynı zamanda şunu; arabalı bir adam olmayı seçerse kurtuluşunu, bir adam olmayı seçerse bu araba önünde (Ford) kurban edilmeyi simgeliyor. Köylünün altı arabalı bir adama gösterdiği öçsüz saygı, ona bir kurtarıcı tanrı gibi sanılması kar-

hatta işçilerin oranı çok yüksek olurdu. Yani bu kesimler nüfusunun hemen bütünü kapsardı bilinçlenişlerin sayısı. O zaman Bayram, işçilerin değeri atipik kalırdı. Bayram'lar atipik olsaydı bir 12 Mart öyle ilkin kolunu sallayarak düzmezdi ülkenin istine ve o dönemde ihbar mekanizması hiç olmazsa o denli işletilemezdi. Gerçekte hepimizin çevresinde var Bayram. İle romandaki Bayram görünümünde olması gerekmez. Küçük, büyük salt kendi çıkarmı seçmiş, kendi bireysel kurtuluşunu amaçlayan herkes bir Bayram'dır. Romanda, görüntüsünü bir Almanya içininde bulunduğu en uç örneği ele almış olmam bu gerçeği değiştirir.

Neden bu en uç örneği seçtiniz?

— Geleceğin umudu köylüde, köylüde değil, işçilerde köylüde, işçilerde dir de ondan. Bir değişim, geçiş döneminin bütün çelişkilerinden doğan dram, en somut, en belirgin şekilde Bayram gibilerin dramıdır da ondan. Olması özlünelenle olmakta olanın çatıştığı böyle bir alan bir yazar için çok elverişli bir alandır da ondan. İnsanın nesnelleşmesinden çıkan dramı yansıtmak isteyen bir yazar, bu nesnelleşmenin bir çeşit tarihi olan Bayram'da nice zengin ipuçları bulabilir de ondan. Ama eskilerin deyimliyle salt bir "muahharir" gibi konuşmak gerekirse, "İçimden öyle geldi de ondan". Bu, "muahharir" içininde öyle gelmesi'nin de bir nedeni olmalı değil mi? Benin dırten gerçek neden şu: Yirmi yıl önce kendisiyle bir düşünce alışverişi kurabildiğim bir dostum vardı. Yanında hiç sıkılmadım. En ciddi konulardan en olmadık şeylere gülebilmeye dek pek çok şeyi paylaşırdık. Alçakgönüllü sofalarımızı paylaşırdık. Yıllar önce, coluğu çocuğu toplayıp İstanbul'a göçtü. Oraya göçüşünden üç yıl sonra, bir gördüğümde epey zenginleşmişti. Yazarklı gibi gelip getirmeyen bir işle ne diye uğraşır durduğumu sordu bana. Başka bir kez görüşümde "işin mi yok? Ne diye çatışır duruyorsun TRT yöneticileriyle. Otur, masaını al. Yorma kendini" dedi. Bir daha görmedim kendisini. Reklamcılıkla başlamış işe. Şu la bunla büyük iş ortaklıklar kurmuş, İstanbul "hot sosyetesi"ni girmiş. Dört yıl önceydi. Bir gün kapım çaldı. Karşımda bu eski dostu buldum. Buyur edip oturttum ama, aramızda kapatılmayan bir kopukluk, bir uzaklık duyduğum. Çok skıldım. Bir an önce kalkıp gitmesini diledim. O ise durmaksızın yalnızlığın yakınındı durdu. Heryeş varmış ama tek iyi dostu yokmuş. İki ayrı uçta hızla değişmiştik. Yeniden eski bağı kurmanın olanaksız olduğunu gördüm. "Fikrimin İnce Gülü"nü yazmak düşüncesi o gün gelmişti kafamda. Ama benim eski dostumun buy-

şısında, sürekli maddi yoksunluklar için-deki eğitim görmemiş Bayram, fikrini takacak başka bir alternatiften elbette yoksun kalacaktır. Özel seçimi, sevdiği kız, Kezban'dır. Ama nesnel koşullar onun Balkıza iter. Kurtuluşu bir insan görüntüsü 1950 den önce halkın gözünde, köylünün "mamur" dediği bürokraten, 1950 sonrası köylünün önünde elpençe durduğu Ford'lu parababasıdır. (Ya da benzeri başka biri). 3) Benzin pompası başında uğradığı derin kayıp, kendisine sözde yardım etmiş olan çimento tacirinin Bayram'ın uğradığı bu kayıp karşısındaki başsavma, umursamaz tutumu ve benzeri pek çok çentik Bayram'ın tutamaksızlıkta yuvarlandığı yozlaşma çukuruunu açıklar sanıyorum. Ayrıca da, erlere hayvan muamelesi edilen askerlik günlerinde er Bayram'ın gördükleri, kişiliğini sifira indirgenmiş, insana güvenilmi tümden yok etmiştir. Başkaları onu yönetirken, onu sürenken o da artık salt bir cipi yönetebilir, bir cipi sürebilir. Varlık nedenini kah bir kariyol, kah bir cip kantırlar romanın bölümlerinde de.

Elbette romanda Bayram'ın giderek Bayramlaşmasını ve Kapıkule-Ballıhisar arasındaki Bayram olmasını açıklayıcı çok daha başka durumlar da sözkonusu. Ama burda hepsini sıralamanın olanağı yok.

Bayram'ın atipik olmadığı genel planda açıklamak için de şunları eklemeli istiyorum sözlerime: Bayram'lar atipik olsaydı bu gün ülkemizde sınıfların bilincinde, kendi partilerinde örgütlü köylülerin, işçi-köylülerin,

AĞAOĞLU KONUŞMA

le bir düşüncedeki figüranlığı, bir sorun-sallığı temele almakta verimsiz kalabileceği için başrolle Bayram'ı seçtim.

● Odman'ın yazısında, Kapıkule'deki İçki Bulma Kurumunun Vedat'ı ile trendeki solcu öğrenci de eksik tanıdığını, bu nedenle romanda iğretli kaldıkları belirtiliyor?

— Hızla geçilen bir yolda, o yolun nitelikleri gereği (buna koşut, öğrenciliğin de hızla geçilen bir yol olması gereği) bu tipler Bayram'ın gözünden nasıl sınırlı sınırlı geçmişlerse, benim de gözümde Bayram üstündeki etkenliklerini tamamlayıp hızla geçen tipler olmuşlardır. Romanın amacı, Yürüyüş'teki yazıda aynı derecede başarılı bulunan arka planı da öne almak, sorunu, şimdi arka da olan bu planı öne alıp geçilişine, derinliğine göstermek olsaydı, Bayram'ın fon, bu gençleri de ön plan olarak ele alırdım. Bu roman, devrimci gençliğin dramına girmeyi amaçlamıyor. Bu, başına çok daha başka boyutların da bağlanması gerektiğinden başka bir romanın sorunu olabilir. Bayram'ın yaşamına şöyle bir deşip geçersen, deşip geçtikleri oranda varlar "Fikrimin İnce Gülü"nde. Onun dramını oluşturmadıkları etkenliklerine göre, ya da onun dramını dışlaştırmaktaki yardımın oranında. Vedat'ın Kapıkule'de her şey neden öyle ince elelyp ak dokuduğu, niye kendisidyle her fırsatı hesaplamaya giriştiği romanda yer alıyorsa Vedat adı

na yer almıyor bu. Bayram, karşın gördüğü bu tedirgin, bu işçilerle şöyle ya da böyle bir bağ kurmaya çalışan delikanlıyı kendi korkulu bakış süzgecinde geçirecek algılıyor da onun için yer alıyor romanda. Bir romanda kimi tipler, kimi karakterler araç, kimi tipler, kimi karakterler de amaçlıdır. Bir yazara aracı neden amaç kılmağı sorulmamalı. Aracın araçlık görevini yerine getirip getirmediğine, aracın amaç olma niteliğini taşıyıp taşımadığına bakılmalı. Ama yazar, araçları da "olmadıklar" çıkararak elbet. Gökten indirmez. Varolanlar arasından seçer.

● Dergimizde, romanda yetersiz kaldığı belirtilen bir üçüncü nokta, 12 Mart'a ilişkin görüntülere de arka planda yer verilirken bu görüntülerin o dönemin özelliğini bütünüyle ortaya çıkarmağı konusunda toplaniyor. Bu konuda diyeceğiniz?

— Kanımca 12 Mart, bu kötü geçmiş, (süreğelmekte olan görünümüyle değil, bazı sonu belli bir tarih kesiti olarak) nerdeyse yaşamamızın tek merkezi haline getiriliyor. 12 Mart'a gerektiği yerde, gerektiği kadar yer vermeliyiz. Yaşamımız salt bu merkezen yönetilmemeli. Bu, ayrı bir hastalanmaya yol açabilir çünkü. Yaşanan her şey bir deney önemli taşınmalı ama, beyinlerde sürekli önen bir plak olmamalı. Biz 12 Martı unutamayız, fakat herşeyin

merkezine 12 Martı ararak da yeni çemberler kramayız. Açık söyleyeyim, Bayram'ın romanı, yani yaşamı, ister istemez 12 Martı da içine almasıydı, daha önemli yaşamı içine giren bu olay roman kişisinin oluşumunda seçilabilir etkilikte bir değer taşımasıydı, bu romanda o döneme hiç değinmezdim ben. Bayram'ın geçtiği yolda bir kaza olmuş ve ben Bayram'ı daha iyi belirlemek için bu kazaya romanda nasıl ve ne ölçüde yer vermişsem, 12 Martı da öyle yer verdim. Dolaysız olarak başbaşa 12 Martı (71-73 arasını) anlatmayı amaçlamadım, ama insanı öğretmeyi, kişilik-sizleştirmeyi planlamış bir yönetimin, hele böyle faşizmin açıkca silah kuşandığı dönemlerde bilinçsiz, yarına güvenil olmayan Bayram'ları da "vatan görev" yerine getirme adı altında nasıl gerçekten pöstekiye çevrebildiğini vurgulamak istedim elbette. Daha kısa belirtmek gerekirse, "Fikrimin İnce Gülü" zaten, adı ister 12 Mart isterse kapitalizmin onursuzluğu olsun, bu yoldan insan öğretmenin, birey mitosu altında insan yozlaşırannın, insanı yalnız kendine benzer insanlardan değil kendinden bile koparınanın, nesneleştirilenin romanı değil mi? Dikkat edilirse romanda 12 Mart adı hiç geçmiyor. Olayların yakın tankları aynı zamanda henüz bu romanın da bugünkü okurunu olduğu için, onlar elbette kolaylıkla bazı bölümlerde 12 Mart'dan sözedildiğini anılıyorlar. Ama, elli yıl sonra, yüz yıl sonra, bu gün dün olduğunda yani, bu olaya doğrudan doğruya tanıklık etmeyen bir okur, öyle sanıyorum ki bu günlerin Bayram üstündeki etkilerini onun, belli

bir düzende, belli koşullar altındaki "kurbanlığının" bir uzantısı olarak algılayacaktır.

● Peki, sizin deyimlinizle kapitalizmin insan öğreticiliği, onursuzluğu yalnız Bayram'lar mı üretti? Yani geniş plandaki bu 12 Mart sadece herşeye, kendine bile yabancılaşan insanı mı getirdi?

— Hayır. Yürüyüş'teki yazının "arka plan" dediği planda elbet Bayramlaşmayan, bilinçlenen, ülkenin sanayileşmele oranında bilinçlenmekte olan işçiler de yer alıyor romanda. Şöyle: Almanya'daki ya da buradaki işçileri küçük anektotlar, spotlar halinde bir gösterip bir geri plana çektiğimde, sonra, yerli gelince yine bir gösterip bir arka plana çektiğimde, bu işçilerin köy kökenli olanlarının, henüz köylüden çıkmamış olanlarının gele gele en çok sosyal demokrat bir çizgiye geldiklerini, (Veli gibi), ama sanayileşmiş kent işçisinin (Numan gibi, Hıdır gibi, hattı İsmail gibi, Kezban gibi, Tatvan'daki kahvede 16 Haziran üstüne haley çekmeye başlayan işçiler gibi) sınıf bilinci aşamasına gelmiş işçiler olduğunu sezdimneye çalıştım. Evet, salt sezdirmekle yetindim. Çünkü, Türkiye'de bu güç, varlığını topluca yeni yeni söyleyen bir güçtür. Yarı olacak olanı henüz sezdirmekte olan bir güçtür. Yarı olacak olanı bu gün olanın, bu günkü somut gerçeğin yerine koymak, eğer sanatta, yazıda bir toplumsal gerçekçilikten söz edeceksak, böyle bir gerçekliğe ters düşmek olurdu.

DOSTLAR TİYATROSU FAŞİZMİ SERGİLİYOR: SABOTAJ OYUNU

Dostlar Tiyatrosu, Eylül ayının ilk 10 gününü, seyircilerin karşısına 4 oyunla çıktı.

"Kerem Gibi", bu oyunlardan biri. Ankara'daki seyirciler, Kerem Gibi'ni geçen yıldan tanıyorlar.

Dostlar Tiyatrosu, Kerem Gibi'de ulaştığı başarıyı, diğer oyunların arasında özellikle Sabotaj Oyunu'nda yineliyor.

Dostlar'ın başarısının temelinde yatan özgeyi şöyle açıklamak mümkün: Sanat gerçeği yansıtılmaktan öteye geçmek zorunda. Başka deyişle, sanat yalnızca gerçeğin yansıtılması değil. Yeniden yaratılarak dışarıya sunulması. Kerem Gibi'de, Genço Erkal'ın oyun gücü ve yorumu, etiyale kemiyetle bir gerçek olan Nazım'ın adeta yeniden yaratıp yansıtmış seyircilere. Kerem Gibi'nin ulaştığı başarı, buradan kaynaklanıyor.

Kerem Gibi'nin başarısı, Sabotaj Oyunu'nda yineleniyor. Sabotaj Oyunu'nda 12 Mart döneminin yaşayışlarını bildiği, anımsadığı gerçekler, Macit Koper'in ve Dostlar Tiyatrosu çalışanlarının çabaları ile yeniden yaratılıp seyirciye sunuluyor. Oyuncularla birlikte, seyirciler de bu gerçekleri yaşıyorlar.

Dostlar Tiyatrosu'nun başarısına temel olan bu kavrayışın bir başka uzantısı daha var. Gerçeği yeniden yaratmak için, en başta, gerçeğin ne olduğunu bilmek gerekir. Gerçeği bilmeden, ya da yanlış kavrayarak yeniden yaratmak mümkün değil. Dostlar'ın bilincini ise, anımsununda da belirttiği gibi, şöyle özetlemek mümkün. Emekçi kitleler hızla uyanıyor, kendi güçlerini aramış içine giriyorlarsa, ve sermaye sınıfının darboğazları giderek açılmaz bir hale geliyorsa, zorlanan bir tek yolu vardır: Faşizm...

Oyunun başarısını sağlayan en önemli öğe, bunların bütünüyle kavranmış olması. Bu nedenle, oyunda, kahramanlık destanları anlatılmıyor. Faşizmin sergilenişi, faşizme yönelik kuramı ve süğürler düzeyinde kalıyor. Ve hepsinden ötede, 12 Mart deneyi ile günümüzün yaşanan olayları arasında ilişki ve bütünlük kurulabiliyor.

Sınıfsal ve ekonomik temelleri nedeniyle ise faşizm bir "anı" değil. Günümüzün koşullarında sürekli irdelenen, micadeleye ışık tutacak biçimde kullanılacak bir deney. Ve faşizm, acısı ve güldürüsü ile bir bütünlüğe sahip. Acıyı ve güldürüyü yanırı birbirinden koparmak, faşizmi bütünlüğü içinde kavrayamamak demek. Dostlar'ın başarısı bir yönüyle de buradan kaynaklanıyor. Faşizmi, bu acılı ve güldürücü yanı ile yeni gerçeğe sahip olduğu bütünlüğü içinde ele alıyor. Dostlar'ı izleyenler, kimi zaman gülmek, kimi zaman yüzlerini acı ile buruşturuyor, bu Dostlar'ın faşizmi kavrayışındaki ve sergileyişindeki tutarlılıktan ileri geliyor.

Oyunun etkileyecek yanları, özgeyi değer yanları karşısında çok azınlıkta kalıyor. Bunlar daha çok teknikle ilgili yanlar. Örneğin, oyunun temposunun, kimi zaman düşmesi gibi. İkinci bir eleştiri de, işkence ögesinin çok fazla ve tehdezzetle tekrarlanişi konusunda yapılabildi. İşkence ögesinin, ele alınan konu açısından gerçekten büyük önemi var. Yine de, en azından bu ögenin başka biçimlerde, ya da her birinde aynı yöntemler aracılığı ile sunulması daha yerinde olabilirdi. Tekhdezzetle ve işkence ögesinin abartılmasından kaçınmak için.

Macit Koper'i ve Dostlar Tiyatrosu çalışanlarını gerçeği tutumları ve yetenekleri nedeniyle bir kez daha kutluyoruz.

ELAZIG OLAYLARI:

MC TAHRİKÇİLİĞİNDE İŞBÖLÜMÜ

Geçtiğimiz hafta cereyan eden Elazığ olayları büyük yankılar uyandırdı. Gerçekten de Elazığ olayları, Cephe'nin tırmanışında önemli bir halka teşkil ediyor. Bu açıdan sorunu, daha geniş boyuttan ile birlikte ele almakta yarar var.

Önce, Cephe'nin doğu illerine ilişkin planları üzerinde durmak gerekiyor. Bilindiği gibi, Cephe'nin başbuğ kanadı, Doğu illerinde gerek örgütlenme, gerekse taban bulabilme açısından bayil gerilerde. Ancak, MC öncülüğünde hız kazanan faşist tiranlığın tüm Türkiye çapında gerçekleştirilmesi gerekiyor. MC'nin vurucu gücü Başbuğ komandolarının Doğu illerinde barnamayışı, Cephe'nin MSP kanadına özel misyonlar yükliyor. Sermaye cephesinin doğudaki şiddet ve baskı umudu olarak MSP'iler ön plana çıkıyor.

MSP bu misyonun gerektirdiği yerine getirme çabalarını son zamanlarda hızlandırmış bulunuyor. MSP gerek örgütlenme açısından, gerekse temel alma gösterileri açısından, Doğu illerini pilot bölge seçmiş bulunuyor. Bilinen bir çok örneğin dışında, bu parti, geçtiğimiz ay içinde Tunceli'de ve ilçelerinde örgütlenmesini tamamladı. Cephe, Tunceli'ye dinamit fitilini MSP aracılığı ile yerleştirmeye umudunda.

MSP'nin Doğu'ya girme çabalarının bir başka aracı da, MSP güdümündeki sendikalar. Daha önce YURUYÜŞ'e çeşitli vesilelerle açıklandığı gibi, Diyarbakır'da işçiler üzerinde sürdürülen baskı ve kıyımların başlıca aracıları MSP güdümündeki Ça Tekstil ve Ça Yol iş sendikaları. Bu sendikaların karayolları teşkilatında ve Diyarbakır İplik Fabrikasında sürdürüldüğü politika YURUYÜŞ okurları tarafından biliniyor.

Elazığ'da fitili ateşleyen MSP oldu.

Bu genel çerçeve içerisinde, Elazığ olaylarını değerlendirilmesi önemli sonuçlar veriyor. Genelikle "başlangıç yansı" ve "şiddete karşı" olarak tanımlanabilecek istenen MSP militanlarının Elazığ olaylarında oynadıkları büyük rol, bu yaklaşımların gerçeklerden ne kadar uzak olduğunu gösteriyor.

Elazığ olaylarında, sağ saldırıların başını çekenler arasında öncülük büyük ölçüde MSP militanları tarafından gerçekleştiriliyor. MSP'nin dinci yaklaşımı, bölgede önemli bir yer tutan alevi vatandaşlara karşı girişilen saldırılarda, hablin kıstırılması açısından önemli bir paya sahip.

Elazığ olaylarının MC tarafından düzenlenip, özellikle MSP'li militanlar tarafından tahşeye konan bir tertip olduğunu gösteren başka veriler de var elde.

MC'nin AP'li Köy İşleri Bakanı ve 12 Mart döneminin ünlü "anarşist avcısı" Vefa Poyraz olay günü, Elazığ ve Tunceli yörelerinde "incelemelerde bulunmakla" meşgulüdüğü Bölgede bu açıdan geniş güvenlik tedbirleri alınmıştı. Adeta kuş uçurtması biçiminde ortaha serpilmiş silahlı askerler Vefa Poyraz'ın korunması dışında misyonlarına yönelik oldukları izlenimini veriyorlardı.

Bunun dışında, olayların başlamasından önce Elazığ'a yakın bulunan, merkezde bağlı alevi köyleri ile ilişkili tarımın kesilmişti. Vefa Poyraz'ı eşlik ederek etrafı kuş uçurtması yapan güvenlik kuvvetleri, bir de Elazığ'ın bu alevi köylerinden etrafı kuş uçurtmıyorlardı.

Olayları öncesi hasırkıtan böyle düşünmek mümkün. Bunun dışında, olayların patlaması için bir tek kıvılcık yetiyor. CHP lideri Bülent Ecevit'in "pavyon kavga" diye nitelendiği bağlaşıpça, gerçekten de bir pavyon meselesi söz konusu. Olayların başlamasından önce, ilk kıvılcık olarak sağcılar tarafından Perişik'de vurulan ve önce Diyarbakır, sonra da Ankara'da hastaneye kaldırılan koma halindeki gençlik akrabaları pavyon işletiyor. Olayların "pavyon kavga" ile ilişkili yalnızca bu kadar.

Olaylar, bu hadiseden sonra patlak veriyor. Gazetelere yansıyan haberlerin dışında, saldırıların önemli bir çoğunluğunun MSP'iler olması, olayın bu kişiler tarafından bir meshep çatışması biçimine büründürülerek tirmandırılması istenmesi özellikle dikkatli çekiyor.

Saldırıların sonucunda en çok tahrip uğrayan mahallelerin alevi vatandaşlarla meskun mahalleler olması bu açıdan değerlendirilmeli. Bunun yanı sıra şehrin merkezinde saldırıya ve tebribe uğrayan çeşitli işyerlerinin sahipleri de hep alevi.

Elazığ olaylarında polislin tahrikçi davranışları özellikle dikkatli çekiyor. Sonuçta olaylar, Doğu illerindeki özel tiranlığı, MC'nin genel tiranlığı ve tahrikçiliği ile bütünleşen MSP üzerinde topluyor dikkatleri. Ancak saldırıların militan tabanını oluşturan MSP'ilerin bu davranışlarını Cephe'nin genel politikasından hiç bir zaman soyutlamamak gerek. Cephe'nin mantığı zaten bu. Kitle tabanını kaybeden sermaye, kitlelerin karşısına değişik kükler, değişik görünüşlerle çıkıyor. Sonuçta, bunların tümü iletici güçlere karşı seferber ediliyor.

Saldırıların örnekini İzmir'de ağırlıklı MHP'li, Elazığ ve Doğu'da ağırlıklı MSP'li oluşan, bunların bir kez daha kanıtlamaktan öte bir anlamı geimiyor.

KOALİSYON VE İŞBÖLÜMÜNE RAĞMEN YER YER ORTAKLAR BİRBİRİNE DÜŞÜYOR

4 Eylül günü akşamı Ankara'da ilginç bir olayı başlatan bir saldırı oldu. Saldırının ve olayın kahramanı, HUR-GENÇ adlı dernek. Bu derneğe bağlı gençler, Cumartesi akşamı TUS-DER'i basarak, Ankara Şube saymanı Akif Çoban'ı yaralıyorlar.

Olaylar ertesi gün de sürüyor. TUS-DER'iler, yeniden HUR-GENÇ teşkilatı üyelerinin silahlı saldırısına uğruyorlar. TUS-DER'in ektikayeti üzerine HUR-GENÇ binasını arayan polis, hiçbir şey (!) bulamıyor.

Arma olaylar dışısal burada bitmiyor. Pasartesi akşamı faşistler, ADMMA öğrencileri Maltepe Camii önünde pusula kurarak üç öğrenciyi yaralıyorlar. Bu öğrencilerden biri daha sonra hastanede ölüyor. Saldırının ardından, polis HUR-GENÇ'i basarak arama yapıyor. Arama sonucunda, 6 tabanca ile 1 ar tüfeği bulunduğu gibi, önemli saldırılarda rol alanların da yakalandığı bildiriliyor.

Olayların ilginç iki yanı var. Birincisi, zarı Sağlık-İş sendikası ile ilgili. Türkiye'ye bağlı bu mar örgüt, söz konusu binanın sahibi işçilerin aidiyatı ile biriken paralar, HUR-GENÇ gibi saldırıların gerçekleştirilmesinde binaların alınmasında kullanılıyor. Sağlık-İş'in kendi güvenliği açısından olas gerek, sahibi bulunduğu kati özellikle HUR-GENÇ'e ve çok ucuca kiralandığı biliniyor. Sağlık-İş'i tanıtmak açısından ilginç.

İkinci nokta ise daha da ilginç. İlk kez sağcı saldırıların barınacağı polis tarafından olayın hemen akabinde basılıyor. İlk kez, sağcı saldırıların barınacağı silah ele geçiriliyor ve bunlara el konuyor. Yine ilk kez, saldırıların, "başlıca" edilip gös altına alınıyorlar.

"Mucahit Er-bakan" zaman zaman mücahitlerini seferber ediyor...

Bu ilginç durumu şu ödenle açıklamak mümkün: HUR-GENÇ'iler AP eğilimli, AP ile MSP arasındaki sürtüşmeler ve karşılıklı güddüğü verme girişimleri, bu düseye kadar yansımaya beniyor. MSP'nin İçişleri Bakanı, Güvenlik Kuvvetlerini ateş gibi çalıştırarak, AP'nin hareketlenmeye başlayan gençlerine, anlaşılacak hiç ummadıkları bir asialık yapıyor.

Bundan sonrası herhalde AP'nin büyük başlarının müdahale etmesi gerekecek.

Kan dökmeye, MSP elinden geleni yapıyor.